ZAMAN 18 MART 2006 CUMARTESİ SAYI: 171 ZAMAN'LA BİRLİKTE SATILIR ailem.zaman.com.tr

ailem

BEDİÜZZAMAN'DAN GÜNÜMÜZE • mesaj var!

İÇİNDEKİLER

ZAMAN ailem

18 MART 2006 CUMARTESİ SAYI: 171

Feza Gazetecilik A.Ş. Adına İmtiyaz Sahibi	Ali Akbulut
Genel Yayın Müdürü	Ekrem Dumanlı
Yayın Danışmanı	Hamdullah Öztürk
Yayın Editörleri	Serhat Şeftali Mustafa Aydın Şemsinur B. Özdemir
Katkıda Bulunanlar	Ali Demirel Ali Budak
Tasarım	Mehmet Şimşek
Kapak	Nurettin Aslantaş
Sorumlu Müdür ve Yayın Sahibi Temsilcisi	Ali Odabaşı
Reklam Koordinatörü	Yakup Şimşek
Yayın Türü	Yerel Süreli

Zaman Gazetesi 34194 Yenibosna/İstanbul
Tel: 0212 454 1 454 (pbx) www.zaman.com.tr
Baskı: Feza Gazetecilik AŞ Tesisleri

http://ailem.zaman.com.tr
Öneri ve teklifleriniz için: ailem@zaman.com.tr

Neden Bediüzzaman?

Hayatınızda hiç bir kitabı ezberlediğiniz oldu mu? Ya da herhangi bir metni ezberlerken kaç saat ya da kaç gününüzü harcadınız? Okuduğu kitapları ezberleyebilen, ezberde o kadar ileri gidip bir sözlüğü zihnine yerleştirmeye çalışan çok az insan vardır. Ezberlenen metinler ciltler dolusudur. Bazen bir coğrafya kitabı, bazen önemli bir fıkıh kitabı. Ezber yapmak insana büyük bir birikim sağlar; ama yetmez. Onda okuduklarını muhakeme edebilme gücü de vardır ki; bambaşka ufuklar açabilmesi bundandır.

13-14 yaşında 80'den fazla kitabı okumakla kalmayıp, ezberleyen insan Bediüzzaman Said Nursi'dir. Yaşı küçük diye medreselere alınmayan bu cevval çocuk, ders okuduğu hocalarına bir-iki senede hoca olmayı başarmıştır. Onu sınayan hocalar, ne sordularsa aldıkları cevaplara şaşırdılar. O kadar ki bölgede onun adı Meşhur Said diye anılmaya başlanmıştı. Hıfzı ve bilgisi kadar celadeti, cevvaliyeti ve kimseye ödün vermeyen tavrıyla da dikkat çekmişti. Haksızlığa tahammülsüzlüğü ve mücadele gücünü hep halkı irşad etmek, sakinleştirmek için kullanmıştır. 1. Dünya Savaşı'nda Ruslarla, Ermeni çeteleriyle mücadele eden, emrinde binlerce insan olan bir milis kumandanıdır. Elinde silahıyla Ruslarla çarpışırken bile kitap telif etmişti. 2,5 yıl esir kaldığı Rusya'dan Varşova, Viyana üzerinden İstanbul'a gelişi gazetelere haber olur. Doğu'yu cehaletten kurtarabilmek için varını yoğunu sarf eden bir insandır. Bunun için dönemin padişahıyla görüşen, ilk adımın atılmasını da sağlayan kişi de odur...

Bediüzzaman ismi ona gençliğe adım attığı günlerde verilir. Bir yanda eğitim için çabalar, İslam dünyasının geri kalışını sorgular ve çözümler sunar. İstanbul'da çıkan gazete ve dergilerin çoğunda makaleler yazar, padişahla birliklikte Kosova'ya resmî bir ziyaret yapar.

İstanbul'dan Anadolu'da gelişmekte olan istiklal hareketine destek olur ve Mustafa Kemal onu Ankara'ya davet eder. Bildiğini söylemekten çekinmeyen bu insana milletvekilliği, Doğu vaizliği teklif edilse de o Van'da uzlete çekilmeyi tercih eder. Bundan sonra, Said Nursi için yeni bir dönem başlar. Zaten kendisi de hayatını iki kısma ayırır, "Eski Said, Yeni Said". Yeni Said hayatının geri kalan 40 yılını sürgünler, mahkemeler, hapishaneler, istibdatlar ve zorunlu ikametlerle geçirir. Adeta ölmesi için tek ve yalnız, soğuk ve çetin bir hayata mahkum edilir. Çevresinde görülen her insan yakalanır, sorgulanır. Bir makale yazabilmek, kalem kağıt bulabilmek, evden dışarı çıkabilmek bile büyük sorundur. Ama ne hikmetse o celadetli insandan maddi anlamda bir karşılık göremezler. Sabredendir o artık. Cesareti ve gücü artık sadece sözlerinde kendini bulur. Yazdıkları o kadar etkilidir ki, yıllarca onun yazdıklarını elinde bulunduranlar mahkeme mahkeme dolaşmak zorunda kalır. Sürgün edildiği her yerde halk nezdinde talebeler bırakır. Yazdığı Risale-i Nur ufuklar açar.

İşte hakkında kitaplar yazılan, tezler hazırlanan, toplantılar yapılan Üstad Bediüzzaman'ın hayatından çok kısa bir özet. Bu hafta ölüm yıldönümü münasebetiyle bu büyük insanı rahmetle anmak adına bu özel çalışmayı hazırladık.

Serhat Şeftali | s.seftali@zaman.com.tr

Barıştıran ve yatıştıran bir insandı

Bediüzzaman, ömür boyu asayişin temsilcisi olmuş, kargaşa ve karışıklıktan hiç hoşlanmamıştır. Her bulanıklıkta durultucu tavrını ortaya koymuştur.

Meşrutiyet yıllarında da, özellikle İstanbul'da particilik, milleti parçalara ayırmıştı. "Mizancı Murat" diye tanınan gazeteci-tarihçi, Ferah Tiyatrosunda İttihatçıları tenkit eden bir konferans veriyordu.

Konuşmanın daha başlarında o partinin fanatikleri, ortalığı birbirine kattılar. Her türlü kabalık boy gösterdi, konferans kesildi. Salondakiler gruplaşmaya ve itiş kakışa başladığı sırada, Bediüzzaman birden kalktı ve çok etkili bir konuşma yaptı.

Bir hatibin sözünün kesilmesinin ayıp, tepkilerin ise meşrutiyet ve hürriyet ilân etmiş bir millet için utandırıcı seviyede olduğunu söyledi. İslâmiyet'in fikre saygıyı emrettiğini, âyet, hadis ve yaşanmış örnekleriyle açıkladı.

Bu konuşma, iki tarafı da yumuşattı.

Bediüzzaman, sözünün sonunda, medenî insanlara mahsus bir nezaketle, "dağılmaları gerektiği"ni söyledi. Teklif, aynen uygulandı ve büyümeye yüz tutmuş bir kavga böylece önlenmiş oldu.

Ferah Tiyatrosundaki kavganın üzerinden yarım asır geçmişti. Bediüzzaman, Emirdağ'da gözetim altında ikamete mecbur tutuluyordu. O günlerden birinde, komşu ilçe olan Bolvadin ile Emirdağlı gençler arasında bir futbol maçı yapılmıştı. Ancak top oyunu bir anda taş ve sopa kavgasına dönüşmüştü.

Kavga güçlükle yatıştırılmış, gençler dağıtılmıştı. Fakat bir gün sonra, hızını alamayan gençler, Emirdağ'daki bir Bolvadinli esnafın dükkânını taş yağmuruna tuttular. Ortalık yeniden kızışmış, kavga büyüme istidadı göstermişti.

Bediüzzaman Said Nursi

Bu durumu odasından gören Bediüzzaman, 80 küsur yaşına rağmen caddeye indi. Köşe başında durup, kalabalığa seslendi:

"Durun bakalım! Sizler hepiniz kardeşsiniz. Birbirinizin kusurlarını görmemeniz lâzım. Birbirinizi affedin..."

Konuşma etkili olmuş, kalabalık epey sakinleşmişti. Sözlerini şöyle bitirdi:

"Eğer sizler barışıp dağılmazsanız, ben de burayı terk ederim!"

Kalabalık âdeta, "Biz sükûnetle dağılırız; yeter ki siz kalın şehrimizde." der gibi, hiçbir kabalık yapmadan dağılıverdi...

(Vehbi Vakkasoğlu'nun "Başkasının Günahına Ağlayan Adam" adlı kitabından...)

Ateizm ve hurafelerle mücadele etti

Hiç kimsenin dinî hakikatler adına bir şey söylemeye cesaret edemediği en kâbuslu dönemlerde o, uyutulmak istenen yığınlara teyakkuzlar çekti.. cehalet, fakr u zaruret ve iftiraka karşı savaş ilan etti.. toplumu saran çeşit çeşit vehimleri temelinden sarstı.. ateizm ve inkâr-ı ulûhiyete karşı bir sath-ı mücadele oluşturduğu gibi, bâtıl ve hurafeleri de kendi çıkmazları içinde boğdu. Her zaman, şâyân-ı hayret bir medenî cesaretle asırlık dertlerimizi teşrih etti ve tedâvi yollarını gösterdi. Araplar: "En son ilaç dağlamadır" derler. O, bir-iki asırlık riya, gösteriş ve âlâyiş üzerine âdetâ bir kızgın demir bastı; saray ricalinden doğudaki aşiret reislerine, meşîhâttan askeri erkâna kadar herkesin ruhunda ma'kes bulacak çok yeni şeyler söyledi.. söyledi ve her kesimiyle milletin dikkatini kendi üzerine çekti. O, tabiatı îcâbı hep bu türlü şeylere karşı olsa da, yapılan şeylerin tabiatının gereği de böyle îcap ettiriyordu.

O, hemen her kesime, sürekli cihad için kınından sıyrılacak kılıçtan evvel, fikir ve ruhlarımıza vurulan zincirlerin kınlması lazım geldiğini ihtar etti.. ve bir ba'sü ba'de'1-mevt müjdesiyle, genç nesillere İslâmî düşünceye giden yollan gösterdi. O, coğrâfî olarak ülkenin bölünmesinden, parçalanmasından, küçülmesinden korkuyor ve titriyordu ama, daha çok bu tür tersliklere sebebiyet verecek olan fikirlerin daralmasından, ruhların sefilleşmesinden, batı taklitçiliğinden ve şablonculuktan ürperiyordu.

Bedîüzzaman, hep okuma, düşünme, çalışma diyor ve millet fertlerini mütekabil yalnızlıktan kurtarmak, mükemmel bir toplum ve ma'mur bir millet haline getirmek için durmadan çırpınıyordu. Ülke ve insanımızı böyle bir zirveye taşımak için de sürekli "maârif" diyor, talim ve terbiyeden dem vuruyordu. Her tarafta neşr-i maârif ve her şekilde talim ve terbiye.. mescitler, medreseler, kışlalar, sokaklar, parklar, hatta hapishaneler bile bu eğitim seferberliğine katılmalıydı ona göre... Katılmalıydı: zira ancak maârif sayesinde, aklî ve mantıkî vahdet gerçekleşebilirdi. Önce, dimağ dimağa birleşip bütünleşemeyenler, bir yolda uzun zaman, beraberliklerini sürdüremezler. Evvelâ vicdanlar birleşmelidir ki, daha sonra gönüller ve eller de birleşebilsin. Böyle bir birleşmenin yolu da, hayatın dinî disiplinlere göre ele alınmasına, -kitap, sünnet ve selef-i sâlihînin sâfiyâne içtihatları mahfûz- zamanla mukayyet şeylerin çağın idrakine göre yorumlanmasına vâbestedir.

Evet, insanımız bu asır ve bu asrın vâridat, mânâ ve yorumlarıyla mutlaka tanışmalı, barışmalı, ve uzlaşmalıydı. Dünya başını almış bir yerlere giderken, kendi dar kabuğumuza çekilip, inzivâya dalmak bizi öldürürdü. Bugünü yaşamak isteyenler mutlaka, hayatın çağlayanlarıyla, kendi irade, sa'y ve gayretleri arasındaki âhengi, uyumu ve desteği yakalama mecburiyetindedirler. Aksine, kâinattaki umûmî cereyana karşı direnmeleri, onların mahvolup gitmelerini netice verir.

KISA KISA

BİR HADİS

اَلصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْخَطِيئَةَ
كَمَا يُطْفِئُ الْمَاءُ النَّارَ

Es-sadakatü tutfiü'l-hatîete kemâ yutfiü'l-maü'n-nâre

"Su nasıl ateşi söndürüyorsa sadaka da hataları öyle siler süpürür." (Tirmizi, İman, 8, İbn Mace, Zühd, 22,

En doğru uyarıcı kimdir?

Ebu Musa Abdullah İbn Kays el-Eş'ari (ra) rivayet ediyor: "Hz. Peygamber (sas) buyurdu ki: 'Benim misalimle Cenab-ı Hakk'ın benimle göndermiş bulunduğu şeyin misali şu adamın misali gibidir: 'Bir adam kendi kavmine gelip: 'Ben gözlerimle düşman ordusunu gördüm, tehlikeyi haber veriyorum, tedbir alın!' der. Kavminden bir kısmı tavsiyesine uyup, geceleyin, telaşa düşmeden oradan uzaklaşır. Bir kısmı da bu haberciyi yalanlar ve yerinden ayrılmaz. Ancak sabahleyin ordu onları yakalar ve imha eder. İşte bu temsil bana itaat edip getirdiklerime uyanlarla, bana isyan edip Cenab-ı Hak'tan getirdiklerimi tekzip edip yalanlayanları göstermektedir."

Ehl-i Beyt'i sevmeliyiz

Yezid İbn Erkam (ra) rivayet ediyor: "Hz. Peygamber (sas) buyurdular ki: 'Size, uyduğunuz takdirde benden sonra asla sapıtmayacağınız iki şey bırakıyorum. Bunlardan biri diğerinden daha büyüktür. Bu, Allah'ın Kitabı'dır. Semadan arza uzatılmış bir ip durumundadır. (Diğeri de) kendi neslim, Ehl-i Beyt'imdir. Bu iki şey, cennette Kevser havuzunun başında bana gelip (hakkınızda bilgi verinceye kadar) birbirlerinden ayrılmayacaklardır. Öyleyse bunlar hakkında, ardımdan bana nasıl bir halef olacağınızı siz düşünün." (Tirmizi, Menakıb 77)

Cömertlik üstün ahlakın kuralıdır

Cömertlik; insanın, sahip olduğu imkânlardan, muhtaçlara meşrû ölçüler dahilinde ve Allah rızasından başka hiçbir gaye gütmeden, ihsan ve yardımda bulunmasını sağlayan üstün bir ahlâk kuralıdır. İnsanları, muhtaç olanlara vermeye, ihsanda bulunmaya sevk eder. Bu melekeye sahip olan kişi, lüzumlu olan her şeye yardım eder.

DÜZELTME

168. sayımızda yer alan Efendimiz'in (sas)kullandığı 40 öğretme metodu adlı yazıda 13. madde, "Muhataplarından bir soru gelmeden söze önce kendileri başlamazdı." olacak. Düzeltir, özür dileriz.
Ailem

Sünneti reddedemeyiz

Mikdam İbn Ma'dikerib (ra) rivayet ediyor: "Resulullah (sas) buyurdular ki: 'Haberiniz olsun, rahat koltuğunda otururken kendisine benim bir hadisim ulaştığı zaman kişinin: 'Bizimle sizin aranızda Allah'ın kitabı Kur'an vardır. Onda nelere helal denmişse onları helal biliriz. Nelere de haram denmişse onları haram addederiz.' diyeceği zaman yakındır. Bilin ki, Resulullah (sas)'ın haram kıldıkları da tıpkı Allah'ın haram ettikleri gibidir." (Ebu Davud, Sünne, 6)

Cennet kime vacip olur?

Kim: 'Rab olarak Allah'ı, din olarak İslam'ı, Resul olarak Hz. Muhammed'i seçtim (ve onlardan memnun kaldım)' derse cennet ona vacib olur". (Ebu Davud, Salat 361) Allah Resulü (sas) başka bir hadislerinde ise şöyle demektedir: Bana Cebrail aleyhisselam gelerek 'Ümmetinden kim Allah'a herhangi bir şeyi ortak kılmadan (şirk koşmadan) ölürse cennete girer' müjdesini verdi.' dedi. Ben (Ebu Zerr-il Gıfari (ra), hayretle) 'Zina ve hırsızlık yapsa da mı?' diye sordum. 'Hırsızlık da etse, zina da yapsa' cevabını verdi. Ben tekrar, 'Yani hırsızlık ve zina yapsa da ha!' dedim. 'Evet', dedi, 'Hırsızlık da etse, zina da yapsa!' Hz. Peygamber (sas) dördüncü keresinde ilave etti: 'Ebu Zerr patlasa da cennete girecektir!" (Buhari, Tevhid 33)

Onun çözmeye çalıştığı en büyük problem

küfür ve ilhad kaynaklı anarşiydi

Dünyanın sıkıntılı günlerden geçtiği bir dönemde insanların ruhlarına ümit ve aşk üfledi.

Bazı kimseler görmemezlikten gelseler de gerçek şu ki; Bedîüzzaman çağdaşlarınca, kendi kuşağının en ciddî düşünürü ve yazarı kabul edilmiş; kitlelere hem bir sözcü hem de önder olabilmiş; ama kat'iyen kendini beğenmemiş, gösterişe girmemiş ve hep âlâyişten uzak kalmaya çalışmıştır. "Şöhret aynı riyâdır ve kalbi öldüren zehirli bir baldır..." sözü, onun bu konudaki altın beyanlarından sadece bir tanesi. O, yirminci asırda İslâm dünyasında, şimdilerde dünyanın dört bir yanında, her zaman listenin başında birkaç mütefekkirden biri olarak tanınmış, her kesimce sevilerek okunmuş ve zamanın eskitemediği simâlardan biri olarak da tarihe mâl olmuştur.

Bedîüzzaman'ın hemen bütün eserleri, içinde doğmuş olduğu çağ zaviyesinden, bazı meseleleri yorumlama açısından o uğurda harcanmış ciddî bir gayretin sonucudur. Onun eserlerinde önce Anadolu, sonra da bütün İslâm dünyasının hem âh u efgânı, hem de ümit ve şevkini duyup dinlemek mümkündür. Gerçi o, doğunun ücrâ bir kasabasında doğmuştur ama, kendini hep bir Anadolulu olarak hissetmiş, bizim duygularımızı bir İstanbul efendisi gibi soluklamış ve her zaman topyekün bir ülkeyi engin bir şefkat ve dupduru bir samimiyetle kucaklamıştır.

Bedîüzzaman, materyalist düşüncenin, fikir hayatımızı hercümerc ettiği, komünizmin en çılgın

dönemini yaşadığı, dünyanın en bunalımlı, en karanlık, en sıkıntılı günlerden geçtiği çok talihsiz bir zaman diliminde, îman ve ümit tüten eserleriyle, sarsıntı üstüne sarsıntı yaşayan insanımıza Hızır çeşmesine giden yolları gösterdi ve gezdiği her yerde yığınlara hep "ba'sü ba'de'l mevt" üfledi. Onun, hepimizden ve herkesten evvel görüp sezdiği ve ele alıp çözmeye çalıştığı en büyük problem, küfür ve ilhad kaynaklı anarşi problemiydi. O, bütün hayatı boyunca, insanımıza, çağın bu hastalığının mutlaka aşılması lazım geldiğini öğütledi. Ve bu hususta insanüstü bir gayret sarfetti. Böylesine buhranlar içinde inim inim bir dünya ile karşılaşan Bedîüzzaman, kendini bekleyen sorumlulukların farkındaydı. Kafdağı'ndan ağır böyle bir yükün altına girerken, fevkalâde mütevâzı, mahviyet içinde ve iki büklümdü; iki büklümdü ama, Cenâb-ı Hakk'ın sonsuz kudret ve nâmütenâhî gınâsına karşı da olabildiğine bir güven içindeydi. Evet, bütün insanların fen ve felsefe âlet edilerek ilhâda sürüklendiği, komünizmle beyinlerin yıkandığı, bu menfî oluşumlara "dur" diyenlerin memleket memleket sürgüne gönderildiği, ülkenin her köşesinde en utandırıcı tehcirlerin yaşandığı ve daha garibi de bütün bunların medeniyet ve çağdaşlaşma hesabına yapıldığı, hatta nihilizmin, asrın en yaygın büyüsü haline getirildiği o kapkara günlerde, Bedîüzzaman, hâzık bir hekim edâsıyla hepimizin, içlerimizdeki zindanları, ruhlarımızdaki çeşit çeşit mahkûmiyetleri, kendi cinâyetlerimizi ve kendi kendimize esâretlerimizi hatırlattı, ruh dünyalarımızda ve vicdânî hayatlarımızda uyuyan insânî yanlarımızı harekete geçirerek, maâliyâta müştak gönüllerimize üst üste nefesler aldırdı, ötelerle alâkalı derinliklerimizi gözler önüne serdi, tekye, zâviye, mektep ve medresenin bütün vâridâtını birden başımıza boşalttı.

Terminolojiye vâkıf olmak gerekir

Her ilmin kendine has bir orijini ve o orijin etrafında örgülediği terminolojisi vardır. O terminolojiye vakıf olmadan, bahis konusu ilim hakkında fikir mütalâasında bulunmak doğru değildir. Aksi hâlde insan yaptığı tespitlerde bir kısım yanlışlıklara düşebileceği gibi, başkalarını da yanıltabilir. Meselâ, Bediüzzaman'ın Risale-i Nur Külliyatı, kendine has orijini ve o orijini ifade eden terminolojisiyle, hedefleri itibarıyla olmasa da üslubu itibarıyla nev-i şahsına münhasır koleksiyondur. Öyleyse onunla alâkalı araştırma ve değerlendirme yapmak isteyenlerin öncelikle o terminolojiye vâkıf olmaları şarttır. Ayrıca bunların külliyâtın ihtiva ettiği sahaya ait, en azından ansiklopedik ölçüde bir bilgiye sahip olmaları gerekir?

BEDİÜZZAMAN BİR ÜMİT SÜVARİSİ

■ **A.KADİR SÜPHANDAĞI**

Said Nursi'nin hikâyesi iki çağın kalbinde yaşamış ve yıkılışların yanında kuruluşlara da şahit olmuş onca ihanete, zulme, işkenceye rağmen asla yıkılmamış, boyun eğmemiş bir ümit süvarisinin hikâyesidir. Ve bu hikâye bu ideallerle geleceğe yürümek isteyenlerce satır satır okunmalı ki ümidin en umutsuz zamanlarda bile insanı nasıl başı dik, ruhu yüce bir hale getirdiği akıldan çıkarılmasın.

Bu hikâyenin kahramanından geride kalan talebelerine, devletin kendisini 28 yıl gözaltı ve hapiste tutup bir sürgünden diğerine yollamasına ve sayısız kere mahkemeye çıkartılmasına sebep olan 6 bin küsur sayfalık 'Risale-i Nur Külliyatı' adlı kitabı kalır. Bu hikâye önemlidir ve önemsenmelidir. Çünkü dün olduğu gibi bugün de dünyaya perestiş edip milletin malını bir haramzade fütursuzluğuyla yemeye çalışanlara inat milletin sadece imanıyla ilgilenen bir kahramanın hikâyesidir. Bütün ömrünü insanlara bildiklerini aktarma çabasıyla geçiren ve bu uğurda akıl hastanesine bile sevk edilen, çok defalar doğru bildiklerini söyleme adına hayatını ortaya koymaktan çekinmeyen bir düşünürün hikâyesidir. Dünya zevki namına bir şey tatmayan bu kahraman yılmayan bir mücadele ve mücahede adamıdır. Öyle ki ilmi çalışmalarına ve mücadelesine engel olmaması için hayatı boyunca hiç evlenmez. Hayatı hapis, sürgün, mecburi ikametlerle doludur. Dünyanın zinet ve süsünü geri planda bırakan Bediüzzaman, hep başı dik durmuştur.

Okuduğunu ezberlerdi

Bu hikâye, 1876 yılı baharında serin bir seher vakti Bitlis'e bağlı Nurs köyünün kıbleye bakan yamacındaki toprak damlı, kerpiç duvarlı evlerinde başlar.

Babası Mirza Efendi, ona Muhammed Said ismini verir. Said'in babasının ismi Mirza, annesi ise Nuriye Hanım'dır. Mirza Efendi'nin altı çocuğundan birisi olan Said'in çocukluk yılları, Nurs'ta anne ve babasının yanında geçer. Her şeyin nedenini, niçinini araştıran Küçük Said anne, babasına sürekli sorular sorar. 9 yaşında Tağ köyündeki Molla Mehmed Emin Efendi'nin medresesine gider. Buradan köyüne geri gelir ve haftada bir eve gelen biraderi Molla Abdullah'tan ders alır. Ağabeyi, Molla Abdullah'tan aldığı haftalık dersi kâfi görmeyen zeki Said, bir yıl kadar sonra Seyyid Nur Mehmed'den ders alır. Daha sonra Hizan'a gider, orada değişik medreselerde kalır, ne var ki fazla dayanamaz ve köye geri gelir. Babasından izin alarak Arvas nahiyesine gider. Orada Mir Has Veli Medresesi'nde ders görmeye başlar. Daha sonra Doğubayazıt'a kadar bütün medreseleri dolaşır. Şeyh Muhammed Celali'den üç ay ders görür ve hocasından tüm konuların özetlerini öğrenir. İşte Said Nursi'nin hayatı boyunca aldığı tek ders bu üç aylık eğitimden ibarettir.

Bundan sonra eğitimine kendi çabaları ile devam eder. Çoklarının hocalarının yanında yıllarca kaldıkları halde anlayamadıkları konuları Allah vergisi zekâsıyla kendi kendine öğrenen Küçük Said eline geçirdiği kitapların açıklama kısımlarını bırakıp bütün kitapların yalnız metin kısımlarını okumakla yetinir. Cem'ul-Cevami, Şerh'ul- Mevakıf gibi zor kitapları kendi kendine okuyarak tek okumada anlayabilmektedir. Bu sıralarda henüz 13-14 yaşlarındadır. Bu yaşlarında ömrünün geri kalanı boyunca kimseye bir soru sormamak için karar alır. Kimseye soru sormayacak, kendine sorulan bütün suallere cevap verecektir. Ağabeyi Molla Abdullah onu imtihan eder. Bilgi ve derin vukufiyetini görünce ona talebe olur ve kardeşinden gizlice ders alır. Said'in ünü yavaş yavaş etrafa yayılmaya başlar. Siirt'te ilmi ve fazileti ile meşhur Fethullah Efendi'yi ziyaret eder ve Fethullah Efendi onu imtihana tabi tutar. Hangi kitaptan bahsettiyse onu bitirdim, der. Molla Fethullah: "Zekân iyi, acaba hıfzın nasıl?" diye bir soru yöneltir. Sonra "Makamat-ı Hariri'den, birkaç satırı iki defa okumakla hıfz edebilir misin?" diye kitabı kendisine verir. Kitabı eline alır, bir defa okur, ikinci okuyuşunu da ezberden yapar.

Dünya hayatı

Hayatın lezzetini, zevkini isterseniz hayatınızı imanla hayatlandırınız ve farzlarla ziynetlendiriniz ve günahlardan çekinmekle muhafaza ediniz.

O'na Bediüzzaman lakabını Molla Fethullah Efendi verir

Molla Fethullah Efendi, zekâ ile kuvvetli hafızanın bu genç adamda birleştiğini görür ve ona Bediüzzaman ismini takar. Yıl 1892'dir. O günden sonra Bediüzzaman lakabı ömrünün sonuna kadar kullanılır.

Başıboş değilsin

Kendini başıboş zannetme. Zira şu misafirhane-i dünyada nazar-ı hikmetle baksan; hiçbir şeyi gayesiz, nizamsız göremezsin. Nasıl sen nizamsız, gayesiz olabilirsin?

Bediüzzaman fotoğrafik hâfızaya sahipti

Alabildiğine zeki, akranlarının üç beş bakışta anladığı ve üç beş gün sonra unuttuğu bir dersi bir bakışta anlayan ve bir daha asla unutmayan muhteşem bir zekâya sahip birisiyle sıradan birisinin alacağı eğitim arasında fark olduğunu günümüz bilim adamları da söylüyor.

Bediüzzaman işte böyle bir zekâya sahiptir. Günümüz bilimsel ifadesiyle fotoğrafik bir zekâya sahip olan Bediüzzaman bir baktığı sayfayı adeta olduğu gibi hafızasına alarak gerektiğinde oradan istifade etmiştir.

İlim Allah'ın malı. Peygamberler ve onlara varis olanların geride bırakacağı miras ilimdir. Onlar sahip oldukları ilmin gösterdiği yolda her şeyi göze alarak yürürler. Harama nazar nisyan getirir. Bunu bilen Allah dostları haramın her türlüsünden azından çoğundan, gecesinden gündüzünde vs. kaçınmışlardır. İnsan zihni bir harddisk gibidir. O harddiskin bütün potansiyellerini kullanarak ondan daha sağlam istifade edebilme yine insanın kendisine düşen bir görevdir. Yani öyle insanlar var ki çok keskin diye tabir edilen zekâlarını haram dairede kullanarak zamanla tamamen iş yapamaz bir hale getirebilirler. Öyle insanlar da var ki onlarda Allah'ın bir nimet olarak kendilerine sunduğu zekâlarını her gün yeni bir ameliye ile bileyerek bir ateş parei zekâ haline getirebiliyorlar. İşte Üstad Bediüzzaman böyle bir zekâya sahiptir. Bütün kitaplarında, bütün talebelerinin şahadetiyle sabittir ki o bütün bu eserleri yazarken yanında Kur'an'dan başka olabilecek bir eser bulunmuyordu. Medrese tahsil hayatında iki yılda okunması gereken kitapları O'nun iki cuma arasında ezberleyebilmesi zekâsının durumunu gösteren örneklerdendir.

Esaret sonrası yeniden İstanbul'a dönen Bediüzzaman Hazretleri "Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye" üyeliğine tayin edildi. Darü'l-Hikmet'il-İslamiye'yi 1918 yılında 5. Sultan Reşad'ın fermanıyla Şeyhülislâm Musa Kâzım kurmuştu. Bediüzzaman Hz.'nin de içinde görev aldığı 28 ilim adamı ve fıkıh, kelam ve ahlak komisyonunun bulunduğu müessesenin üyeleri arasında Mehmed Âkif, İzmirli İsmail Hakkı, Elmalılı Hamdi gibi bilinen İslâm âlimleri de bulunuyordu. Kuruma günümüz ifadesiyle "İslam Akademisi" veya "Yüksek İslâm Şûrâsı" denebilir. Bu kurum 1922 yılında kapatılmıştır.

Her suale cevap verir ama sual sormaz

Said Nursi'nin 1907 sonbaharında İstanbul'a gelişini Eşref Edip şöyle tasvir eder: "Şarkın yalçın kayalıklarından, bir ateş pare-i zekâ, İstanbul âfâkında tulû etti." İstanbul'a gelmeden evvel bir gün Tahir Paşa: "Şark ulemasını ilzam ediyorsun, fakat İstanbul'a gidip o denizdeki büyük balıklara da meydan okuyabilecek misin?" der. İstanbul'a geldiği zaman Fatih'te Malta Çarşısı'ndaki Şekerci Hanı'na yerleşir. Bu han dönemin önde gelen Osmanlı aydınlarının buluşma yeridir. Handaki odasının kapısına bir levha asar: "Burada her suale cevap verilir, her müşkil halledilir, fakat sual sorulmaz." İstanbul aydınları buraya akın eder ve görüşmeye gelenleri kendine hayran bırakır Said Nursi (Tarihçe-i Hayat, s.21-32)

Daha 30-31 yaşlarında olan oldukça genç bir âlimin bütün İslam âlimlerinin yetiştiği bir merkez olan İstanbul'da bu ifade ile ortaya çıkması aklı olan herkes tarafından kabul edilir ki bu onun ilmi kabiliyet ve yeterliliğinin bir ispatıdır.

Fotoğrafik zekâsına küçük bir örnek: Zamanın Bitlis Valisi Ömer Paşa, Said Nursi'nin yüksek bir ilim ve fazilet sahibi olduğunu duyduğu için kendi konağında kalması için ısrar eder. Burada iki sene kalan Said Nursi, ardından Van Valisi Tahir Paşa'nın daveti üzerine Van'a gider. Burada bütün müspet ilimleri araştırmaya ve öğrenmeye başlar. Kısa zamanda riyaziyat, felekiyat (uzay ilmi), tarih, coğrafya, matematik, jeoloji, fizik, kimya, astronomi ve felsefe gibi ilimlere vâkıf olur.

Bediüzzaman hayatının hiçbir dönemini okumadan geçirmemiş, her anını okuyup araştırarak değerlendirmiştir.

Bediüzzaman Said Nursi otel odasında namaz kılarken.

Kaynak kitapları hafızasında taşıyordu

Rahat bir çalışma ortamı bulamayan Bediüzzaman temel kaynakları ezberleyerek problemini çözmüştür. Unutmamak için üç ayda bir kitapları gözden geçirir. Onun zamanın bilim adamlarıyla yaptığı bazı tartışmalarda bu muhteşem zekâsını çok iyi kullandığına şahit oluyoruz.Bunlardan birisi Van'da bir coğrafya öğretmeni ile girdiği tartışma sonucunda valinin huzurunda meydana gelmiştir. Coğrafya kitabını ezberleyerek bir coğrafya öğretmeni ile giriştiği münazarayı kazanan Bediüzzaman bir başka olayda da kısa bir sürede inorganik kimyayı öğrenerek yine bir kimya öğretmeni ile giriştiği münazarayı kazanır. Özellikle matematik en sevdiği ilim dallarından birisidir. Bütün problemleri akıldan çözer.

Kendi ifadesiyle hafızası

1950'den sonraki günlerde, seksen yaşlarındayken yazdığı 'Nur Âleminin Bir Anahtarı' isimli en son eserinde hafızası ile ilgili ipuçları yer almaktadır: "Manevi nurun beşerin kafasında cilvesinin bir cüz'isi tırnak kadar kuvve-i hafızaya malik bir adamın kafasında, doksan kitabın kelimatı yazılmış. Ve üç ayda, her günde üç saat meşgul olarak, hafızasının sahifesinin yalnız o kısmını ancak tamam edebilmiş. Aynı adam, seksen sene ömründe gördüğü ve işittiği ve merakını tahrik eden ve ona hoş gelen manaları ve kelimeleri ve savtları o tırnak kadar kuvve-i hafızanın sahifesinde istediği vakitte müracaat edip büyük bir kütüphane kadar bütün mahfuzatının aynı şeylerinin oradan istediklerini mevcut ve muntazam yazılmış ve dizilmiş görüyor." (Emirdağ Lahikası - Mektup No: 83 - s.1858)

Kendine, dolayısıyla ilmi yeterliliğine güvenen insan bütün âlimlere meydan okuyarak "her istediğinizi sorun" diyebilir.

Daha genç bir delikanlı iken Van'ın çehresini değiştirmeye başlar, aşiretleri barıştırır, halkı uyandırmaya çalışır, bu arada da kendine ait bazı özellikleri ön plana çıkar.

1. Hediye ve para almaz.
2. Hiçbir âlime sual sormaz. Sadece sorulanlara cevap verir.
3. Talebelerini zekât ve hediye almaktan men eder.
4. Dünya malına karşı temkinlidir; "Bütün malımı bir elime alıp götürebilmeliyim." der. Ve onu da hayatına tatbik eder.

Sepet!
50'li yıllarda talebeleriyle bir mahkemeye giderken. Bir talebesi onun bütün "dünyasını" içine alan "sepet"ini taşıyor!

Ondan geriye kalanlar

Said Nursi'den geriye miras olarak bir çift lastik ayakkabı, bir sepet, dört adet sefer tası, bir adet tencere, bir küçük çaydanlık, iki bardak, bir çarşaf, bir gömlek, üç mendil, bir havlu, pamuktan bir hırka, eski bir gömlek, eski bir havlu, eski bir mendil, bir bohça, kırık bir gözlük, bir dua kitabı, iki kalem, eski bir takvim, on beş lira bozuk para kalmıştır.

Rusya'da esaret günleri

Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesi, hayalindeki üniversite kurma fikrini yarım bırakır. Üstad, 500 talebesinin başına geçerek milis kuvveti olarak savaşa katılır. Bitlis'in Ruslar'ın eline düştüğü gün kaçanları korumak üzere geride çatışırken, bir dereye düşer ve ayağı kırılır, Ruslara esir düşer. Tiflis, Petersburg üzerinden Kosturma şehrine gönderilir. Bolşevik ihtilali sırasında bir yolunu bulup esaretten kaçarak Petersburg, Varşova, Viyana ve Sofya yolu ile İstanbul'a döner. 4 Mart 1916'da başlayan esareti 28 Haziran 1918'de sona erer.

Esaretten döndüğünde 42 yaşındadır. İstanbul dönüşünde Daru'l-Hikmeti'l-İslamiye âzâlığına Enver Paşa'nın tavsiyesi üzerine Harbiye Nezareti kontenjanından tayin edilir. Bu arada I. Dünya Savaşı bütün hızıyla devam etmektedir. Osmanlı Devleti 30 Ekim 1918'de mütareke imzalamak mecburiyetinde kalır. 1920'de İngilizler İstanbul'u işgal eder. Buna karşı Said Nursi, yayınlanan fetvaya ve İngilizlere karşı 'Hutuvat-ı Sitte' eserini kaleme alır. Eser büyük yankı uyandırır. 31 Mart vakasının ardından mahkemeye çıkarılan ve idam cezasından dönen Said Nursi'yi bu sefer İngilizler idam etmek ister. Fakat Doğu'da isyan çıkmasından çekindikleri için bu kararı yürürlüğe sokamazlar. Ankara'ya gitmesinin daha güvenli olacağını yönündeki telkinlere kulak asmaz. Eğer ortada bir savaş varsa o, mutlaka ön cephede yer almalıdır.

Yolculuk

İnsan bir yolcudur. Sen burada misafirsin. Ve buradan da diğer bir yere gideceksin. Misafir olan kimse, beraberce getiremediği bir şeye kalbini bağlamaz.

Yeni Said dönemi ve sürgün yılları

Mustafa Kemal, bu sırada şifreyle ve ısrarla "Bu kahraman hoca bize lazım" diyerek onu Ankara'ya çağırmaktadır. Davetler sıklaşınca Ankara'ya geçer. Meclis tarafından "hoş amedî" ile resmen karşılanır. Meclis'te konuşur, 10 maddelik beyanname yayınlar.

Mustafa Kemal'le görüşür ve Van'a gitmeye karar verir. Kendisine yapılan Şark vilayetleri umum vaizliği, diyanet âzâlığı, mebusluk teklifi vs. tekliflerin hiçbirini kabul etmeyerek Van'ın Erek dağı eteğindeki Ze rnabat suyu başında bir mağarada yaşamaya başlar.

Bu aynı zamanda Said Nursi için bir dönüm noktasıdır. Mücadeleci, hareketli, siyaset ve sosyal faaliyetlerin içindeki Said Nursi artık geride kalan bu dönemini "Eski Said olarak tanımlamaktadır. Onun yerine sadece tahkik-i iman dersine ağırlık veren, siyasetten uzak duran, yaklaşan büyük manevi buhranı göğüsleyebilmek için çareler arayan "Yeni Said" dönemi başlamıştır.

Doğu illerinde çıkan bir ayaklanma bahanesiyle hiç ilgisi yokken sürgün edilir. İlk sürgün yeri Burdur'dur. Etrafına yeni yeni talebeler toplanmaya başlayınca buradan da Isparta'ya sürgün edilir. 1927 yılında da jandarma eşliğinde ücra bir köye; Barla'ya yerleştirilir ve hayatının en büyük meyvesi olan Risale-i Nurların telifine burada başlar.

Bediüzzaman'dan günümüze mesaj var!

Fitne insanlık tarihiyle başlıyor. Öyle fitneler vardır ki; açtığı yaralar asırların geçmesine rağmen hâlâ kanamaktadır. Bediüzzaman döneminde de bir çok fitne yaşanmış. İşte o fitnelerden birine karşı hazretin ikazlarını biraz da günümüzün fitnelerini düşünerek okuyalım.

"Müteyakkız kardeşlerim! Hem bizim, hem İslâm dünyasının ebedî hayatının necatını, kurtulmasını temin edecek ve bizi tenvir ve irşad ederek dalâletten muhafaza edecek bir eser seçerken bu kadar dikkatli olmamız çok lüzumludur. Çünkü bu zamanda, türlü türlü aldatmalarla, perde arkasından İslâm gençliğini yoldan çıkarmaya çalışıyorlar. Bir eser okunacağı veya bir söz dinleneceği zaman, evvela yani: "Kim söylemiş? Kime söylemiş? Niçin söylemiş? Ne makamda söylemiş?" olan bir kaide-i esasiyeyi nazar-ı itibara almalı. Evet, kelâmın tabakatının ulviyeti, güzelliği ve kuvvetinin menbaı, şu dört şeydir: Mütekellim, muhatap, maksat ve makam. Yoksa, her ele geçen kitap okunmamalı, her söylenen söze kulak vermemelidir.

Yoksulluk ölçüsünde yaşadı

Daima iki öğün yemek yer; biri kuşluk vakti diğeri ikindiden sonra. Asla kızartmaya iltifat etmez. Çiçekler içinde ise fesleğenin ayrı yeri vardır. Yoksulluk ölçüsünde bir hayat sürer. Nitekim Barlalı talebesinin hanımı Memnune Kervancı, zaman zaman çorap ve elbiselereni yamaladığını aktarır. Yani sadece elbiselerini değil, çoraplarını yamalı giymek zorunda kalırdı. (Son Şahitler, 4. cilt, s. 292, Yusuf Kervancı)

Hayvanlara şefkatliydi

İnsanların yanı sıra hayvanlara bile son derece şefkatlice yaklaşır. Sineklere duyduğu şefkati yine yanındaki talebeleri yıllar sonra şöyle anlatacaktır: "Üstad hayvanlara karşı da çok şefkatliydi. Sinekleri biz dışarıya kovmaya çalışırken, soğuk diye buna razı olmuyordu. 'Bunların zaten ömrü az kaldı, yarın bunlar ölecekler. Bunlar benim gece arkadaşlarımdır.' diyordu. İlaçların sıkılmasını da hiç istemiyordu." (Son Şahitler, 1. cilt, s. 380, Yüzbaşı Refet Barutçu)

Isparta'daki son senelerde Bediüzzaman ve yanında Mustafa Sungur; Kirazlıdere'den dağa doğru çıkarken.

Nur Talebeleri; (Öndekiler, sağdan) Ermenekli Zübeyir Gündüzalp, İnebolulu Selahattin Çelebi, Emirdağlı Ceylan Çalışkan, Eflanili Mustafa Sungur. (Arka sıra, sağdan) İnebolulu İbrahim Fakazlı, Mehmet Tabancalı, İzmirli Feyzi Kul ve İnebolulu Ahmet Nazif Çelebi.

Risaleleri, köylüler mum ışığında gizli gizli çoğalttı

Said Nursi ilk Nur talebelerini de Barla'da yetiştirir. Barla'da 8,5 sene kalır. 'Sözler', 'Lemalar' ile 'Mektubat'ın büyük bir kısmı Barla'da yazılır. Diğer bir deyişle Risale-i Nur'ların üçte ikisi Barla'da telif edilir. Ancak bu yazma işi büyük imkânsızlıklar içinde gerçekleştirilmiştir. Risaleler küçük küçük kâğıt parçalarına ve hatta sigara sarılan küçük sarı kâğıtlara, kibrit kutularına yazılmaktadır. Risalelerin büyük bir çoğunluğunu Bediüzzaman kendi el yazısıyla yazar. Talebelerine yazdırdıklarını ise yine büyük dikkatle tashih eder. Eserleri yazdırma şekli de olağan dışıdır. Talebeleri sürekli kâğıt, kalem taşır. Evde veya kırda yürürken Üstad eserleri yazdırır. Çağlayan bir nehir gibidir adeta. Bu yüzden "Burayı anlayamadık tekrar eder misiniz?" diyen talebelerine sağ elini daire şeklinde acelesi varmış gibi sallayarak "Geçiniz, geçiniz. Daha sonra tashih ederiz" diye talimat verir ve ilham pınarını tekrar o akışına bıraktırır. Isparta'nın Barla nahiyesinde dikte ettirilen 20-30 sayfalık bir risale, gizlice Kuleönü, İslamköy ve Sav köyü gibi Risale-i Nur yazılan merkezlere ulaştırılır. Burada, eli kalem tutan kadın, erkek, çocuk herkes, bu fedakâr âlimin imdadına koşar. Bin kalem, bu risaleleri mum ışığında, perde veya kilimle kapatılmış duvar içinde ve yüklüklerde yazar. 130 parça tutan muazzam külliyatı hep hapis ve sürgünlerde yazmasına ve bunlar suçlu eserler sayıldığından toplatılıp imha edilmesi için uğraşılmasına rağmen, matbaalarda bastırılmayan bu kitapları halk eliyle yazıp çoğaltır. Afyon savcısının tespitiyle o devrede elle yazılıp çoğaltılan eserlerin toplamı 600 bini bulmuştur. (Emirdağ Lahikası - Mektup No: 106 - s.1885)

Sürgün sürgün üstüne!

1934 yılında Isparta'ya getirilir. Burada sekiz ay ikamet ettirildikten sonra 1935 yılında 120 talebesi ile birlikte Eskişehir Hapishanesi'ne sevk edilir. 1936 yılında Kastamonu'ya sürgün edilir. Karakolun karşısında iki katlı bir eve yerleştirilir. "Göz hapsinde" 8 sene yaşar. Kastamonu'da sekiz sene kalır. Ziyarete gelenler sıkı takibata alınırlar. Öğrencilerine büyük baskı uygulanır. Hapishanelerde bile tecrit edilir

Bediüzzaman 126 öğrencisiyle Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'ne sevk edilir. (Tarihçe-i Hayat - Denizli Hayatı - s. 2182, Beşinci Kısım Denizli Hayatı) Bunun üzerine Ankara'da bir heyet oluşturulur, Risale ve Mektuplar yeniden tetkik edilir ve bir rapor hazırlanır. Raporda herhangi bir siyasi faaliyette bulunmadığına ve eserlerinin ilmi içerik taşıdığına değinilir. 1944 yılında beraat kararı çıkar. Bu arada dokuz ay hapiste kalır. (Son Şahitler, 2. cilt, s. 106 Selahaddin Çelebi) Denizli'deki beraatından sonra Emirdağ'a nakledilir. Yıl 1944'tür. Başkentin emri üzerine 1 Ağustos 1944'te Afyon Karahisar'ın Emirdağ ilçesinde mecburi ikamete tabi tutulur. Burada inzivayı tercih eder. Kimseyle görüşmek istemez, fakat baskı peşini bırakmaz. Hava almak için dışarı çıktığında yanında mutlaka bekçi veya jandarma olur ve başkasıyla konuşması engellenir. Kıyafetine bile karışılır, ziyaretine gelenler rahatsız edilir. Afyon'da sorgulanan Üstad, 1948 yılında tevkif edilerek hapse konulur. 72 yaşında 20 aya mahkûm edilerek tecrit edilir. Afyon Hapishanesi'nin durumu diğerlerinden farklı değildir. Kaldığı koğuşun camları kırıktır ve mevsim kıştır.

Cezasını tamamlayınca tahliye edilir. Ama bu sefer de risalelere el konulur. 1950'li yıllar Demokrat Parti'nin iktidara gelmesi ve genel af çıkması ile onun ve eserlerinin serbest kalması umut edilir. Ama bu umut kısa sürer, zira baskılar ve mahkemeler onun Urfa'da Rabb'ine yürümesine kadar devam eder.

Urfa Halilürrahman Camii'ne doğru giden naaşı...

Son yolculuk Urfa'ya

Son günlerini Isparta'da hasta olarak geçirir. Aralık 1959'da Ankara'ya hareket eder. Oradan Emirdağ ve Konya'ya geçer. Tekrar Ankara'ya döner. Ocak 1960'ta İstanbul'dan sonra Ankara'ya gider ve buradan da Konya üzerinden Isparta'ya geçer. Peş peşe ziyaretler kamuoyunda büyük heyecan uyandırır. Gazeteler hadiseyi abartır. Bunun üzerine hükümet kendisine Emirdağ'a yerleşmesi için telkinde bulunur. Emirdağ'a yerleşen Üstad, mart ayında hasta yatağının başında nöbet bekleyen talebelerine yaşlı gözlerle "Allah'a ısmarladık, ben gidiyorum." der. Artık gitme vaktidir. Ramazan ayının on beşine kadar sıhhati yerinde iken tekrar hastalığı nükseder. Ve bir gece yarısı başında bekleyen talebelerine "Gideceğiz." der, "Urfa'ya.... hazırlanın." Hazırlanırlar ve Peygamberler Şehri Urfa'ya doğru yola koyulurlar. Bu O'nun talebeleriyle yaptığı son yolculuk olur.

Urfa'da ilk defnedildiği kabir.

O engin bir his insanı olmanın yanında, misyonuyla alâkalı meselelerde, hep kitap-sünnet yörüngeli; muhâkeme ve mantık televvünlü yaşamıştı.

Sadeliği, insânî enginliği, vefâsı

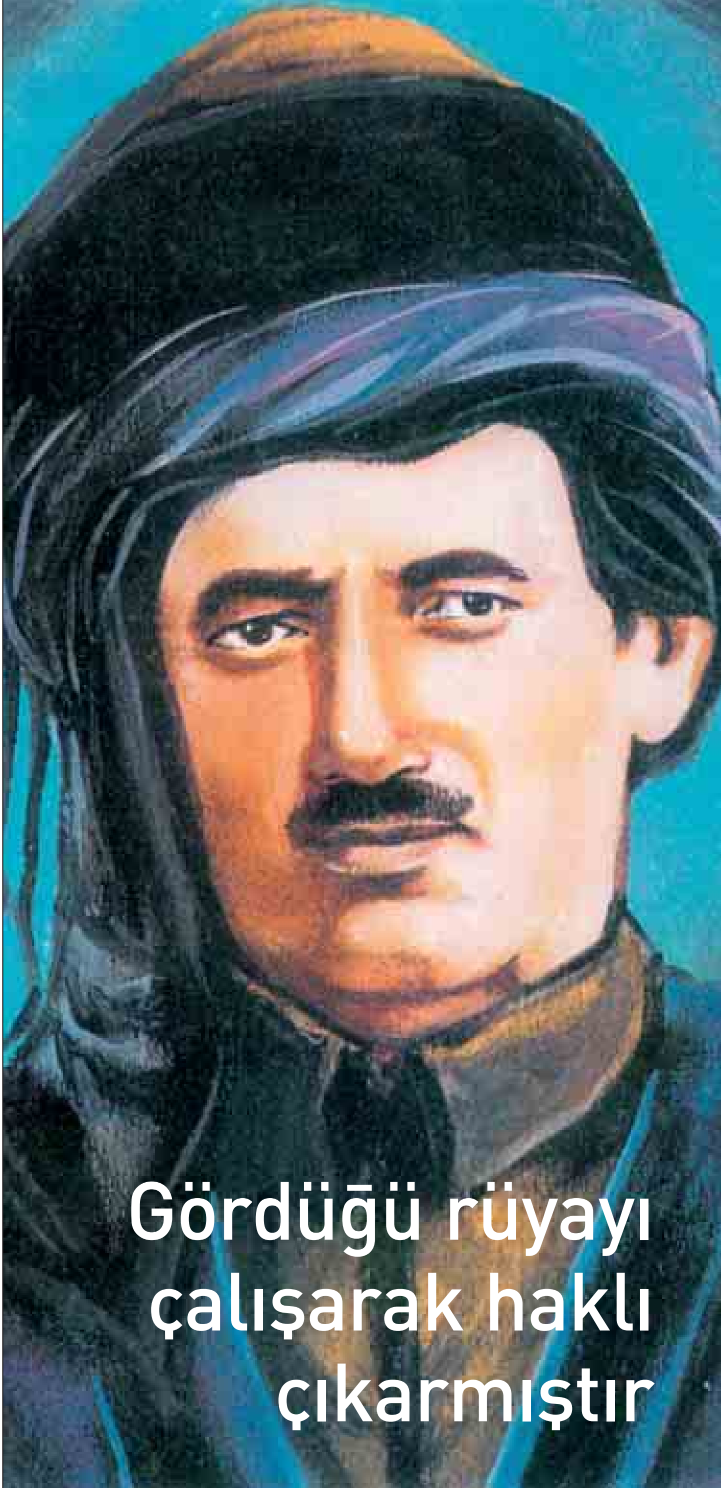
dostlarına bağlılığı, iffeti ve tevâzuuyla dikkat çekti

Bedîüzzaman, İslâm âleminin, inanç, moral ve vicdânî enginliğini hem de en katıksız ve tesirli şekilde ortaya koyan bir insanıdır. Ona, onun düşüncelerine, hissî mülâhazalarla yaklaşmak, onu ve eserini anmak sayılmaz. Duygusallık, onun her zaman uğrunda yiğitçe tavır ortaya koyduğu ve gürül gürül anlattığı meselelerin ciddiyetiyle telif edilemez. O, bütün ömrünü, kitap ve sünnetin gölgesinde, tecrübe ve mantığın kanatları altında, derin bir aşk ve heyecanla beraber hep bir muhakeme insanı olarak sürdürmüştür.

Bedîüzzaman'ın, yüksek mefkûresi, yaşadığı çağı düşünüp söylemesi, sadeliği, insânî enginliği, vefâsı, dostlarına bağlılığı, iffeti, tevâzuu, mahviyeti ve istiğnâsı üzerine şimdiye kadar pek çok şey yazıldı ve söylendi. Aslında, her biri başlı başına birer kitaba mevzu teşkil edecek olan yukarıdaki vasıflar, onun kitaplarında da sıkça üzerinde durduğu konulardır. Ayrıca, hâlâ aramızda, hayatta iken onun yakınında bulunma bahtiyarlığına ermiş ve onu, rûhî enginliği, fikrî zenginliği ile tanımış dünya kadar insan var ki, bunlar da canlı birer kitap gibi bu konunun en sadık şahitleri.

Dış görünüş itibarıyla sade ve basit görünen Bedîüzzaman, gerek düşünce hayatında, gerek aksiyonunda hemen her zaman başkalarında bulunmayan engin bir karakter sergilemiştir. Onun, insanlık için en hayâtî meselelerde bütün insanlığı kucaklayışı, küfür, zulüm ve dalâlete karşı tiksinti duyuşu, her yerde istibdâtla savaşı, hatta bu uğurda hayatını istihkâr edercesine vefâsı ve civanmertliği ve ölümü gülerek karşılaması, onun için normal davranışlardı. O engin bir his insanı olmanın yanında, misyonuyla alâkalı meselelerde, hep kitap-sünnet yörüngeli; muhâkeme ve mantık televvünlü yaşamıştı. O hemen her zaman, davranışları itibarıyla, mâsum bir ikili görünüm sergilerdi: Biri, engin bir vicdan eri, derin bir aşk ve heyecan timsâli ve olabildiğince mert bir insan görünümü; diğeri de fevkalâde dengeli, çağdaşlarının çok önünde ileri görüşlü, büyük plân ve projeler üretebilen sağlam bir kafa yapısına sahip mütefekkir görünümü. Bedîüzzaman ve onun dâvâsına bu zaviyeden yaklaşmak, onun, İslâm büyüklerinin bir devamı olarak, içinde bulunduğumuz çağda bizim için ifade ettiği mânâyı anlamamız bakımından çok önemlidir.

Gördüğü rüyayı çalışarak haklı çıkarmıştır

İslam kaynaklarında rüya ile amel edilemeyeceği belirtilmiştir. Yine aynı şekilde ahirzaman'da görülecek sadık rüyalar değerlendirilirken Efendimiz'in, sadık rüyayı peygamberliğin 46 cüzünden birisi sayan hadisi referans gösterilmekte, onun sünnetine göre yaşayan hak yolcularının sadık rüyaları doğru tabir ederek bazı işaretler çıkarmasının mümkün olduğu belirtilmektedir.

Bediüzzaman, Efendimiz'i (sas) rüyasında görüyor ve kendisine "Ümmetime sual sormaman şartıyla sana ilim verilecek!" deniyor. Bediüzzaman gerekirse lügatleri ezberleyecek kadar kendisini ilme vermesi belki de bu rüyanın mesajını bir vazife edinmesiyle olmuştur. Kendisini ilme vermekle de kalmamış, cehalete karşı tam bir irfan mücadelesi başlatmıştır. Öyleki savaş esnasında siperde bir tarafta düşman gözetlerken bir taraftan da tefsir kaleme almıştır.

Şayet rüya, bazı zatlar için bilginin keyfiyetini bilmediğimiz bir şekilde verildiği "ilham, sunuhat, tuluat" gibi derin bir duyuş ve seziş yollarından biriyse ve Cenab-ı Hak sevdiği kullarına bu yolu kullanarak birtakım bilgiler ilham ediyorsa biz o bilgilerin kendisine verildiğini iddia eden kişinin hayatına bakar ona göre karar veririz. Bu insan kendisine verilen bu ilimle üstün zekâsını da kullanarak daha gencecik bir yaşta bütün bir bölgenin en büyük âlimleriyle boy ölçüşecek bir seviyede olduğunu ortaya koyuyorsa ve bunu da hem yüzlerce insanın şehadetiyle tarih not ediyorsa söylenecek bir söz de olmasa gerek. Günümüzde gerçekleşen binlerce ihtidanın çoğunun rüya yoluyla yapıldığını yeni Müslüman olmuş bu kardeşlerimizden dinliyoruz. Çünkü, "Kalpler Allah'ın elindedir, onu evirip çeviren, halden hale sokan O'dur". Bu hakikatte ifade edildiği gibi ilim de O'nun elindedir ve bunları istediği insan istediği yollarla istediği şekilde verebilir.

Üstad Bediüzzaman Anadolu'da birçok vilayet dolaşarak, ülkede hakim olan cehaletin tedavisi için çalıştı. O günkü perişan ruhlara ilmi aşılamak için uğraştı.

Ona göre bütün fenalıkların kaynağı, CEHALET, FAKİRLİK VE ANARŞİYDİ

Bedîüzzaman milletin fikrî seviyesizliklerle sürüm sürüm yaşadığı ve içtimâî dertlerin birer buhran hâlini aldığı, ülkenin hemen her yanında ürperten yüzlerce hâdise ile yüz yüze kalındığı, her tarafta İslâmî ve millî değerlerin enkaz enkaz üstüne yıkılıp gittiği bir dönemin, düşünen, çareler arayan, teşhis ve tespitlerde bulunan sonra da bu rahatsızlıklara reçeteler sunan bir hekimi olmuştu. O, upuzun ve karanlık yılların hazırlayıp sahneye sürdüğü dünya kadar felâket altında didinip duran talihsiz nesillerin, îmansızlık, dalâlet ve şüphe vadilerinde bocaladığını, kurtulmak istedikçe daha derin buhranlara gömüldüğünü gören, hisseden, görüp hissettiklerini vicdanının derinliklerinde duyan bir insan olarak, ilk günden itibaren hep o heyecanla yaşadı ve sürekli düşündü.. devlet ve topluma alternatif tedaviler teklif etti.. Ve bu şanlı fakat talihsiz millete, muhteşem fakat bahtsız ülkeye eski enginlik ve zenginliğini duyurmaya çalıştı.

Bedîüzzaman, tâ Devlet-i Âliye döneminden başlayarak ülkenin pek çok yöresini dolaştı; en büyük şehirlerden en ücrâ kasabalara, nüfusu yoğun beldelerden, en tenhâ mıntıkalara kadar her yere uğradı.. uğradığı her yerde cehaletin hükümfermâ olduğunu, yığınların fakr u zarûretle kıvrandığını, insanımızın değişik budlardaki ilk ayrılıklarla birbirini yiyip bitirdiğini gördü, ürperdi.. ve yaşadığı çağı çok iyi idrak etmiş bir mütefekkir olarak, o günkü perişan yığınlara ilim ruhu aşılamak istedi. Fakr u zarûret ve iktisâdî problemlerimiz üzerinde durdu. İhtilaflarımıza çareler aradı ve hemen her zaman birlik ve beraberliğimizi solukladı.. solukladı ve milletimizi, bu bunalımlı günlerinde bir an bile yalnız bırakmadı. O, gezdiği her yerde âvâzı çıktığı kadar bağırıyor ve: "Bu iç içe dertler eğer şimdi tedavi edilmez, yaralarımız, mâhir ve mütehassıs eller tarafından sarılmazsa, hastalıklarımız müzminleşir, yaralarımız da kangren halini alır. İlmî, içtimâî, idârî dertlerimiz mutlaka teşhis edilmeli, maddî-manevî bütün problemlerimiz çözüme alınmalı ki, mevcudiyetimizi kemiren, varlığımızı temelinden sarsan ve bizi her gün daha fecî çukurlara sürükleyen sıkıntılara mâruz kalmayalım." diyordu.

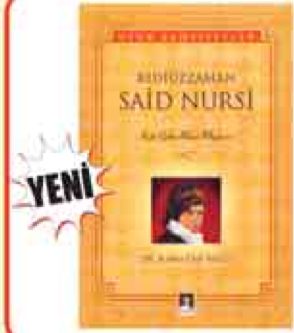

Barla'da talebeleri Bedüzzaman'ın tefekkür arkadaşı olan çınarlı evinin önünde. Mustafa Sungur (sağdan üçüncü) ve Bayram Yüksel (soldan 3.)

Bedîüzzaman'a göre, bugün olduğu gibi o gün de, bütün fenalıkların menbaı, cehalet, fakr u zarûret ve iftiraktı. Evet içtimâî sıkıntılarımızın en birinci sebebi, millî sefâletlerimizin en önemli sâiki cehalettir. Allah bilmeme, peygamber tanımama, dine karşı lâkayt kalma, maddî-mânevî târihî dinamiklerimizi görememe mânâsına gelen cehalet, hiç şüphesiz o gün-bugün başımızın en büyük belasıdır.. ve Bedîüzzaman da ömrünü bu öldürücü mikropla savaşa vakfetmişti. Ona göre kitleler, ilimle, irfanla aydınlatılmadıkça, toplum sistemli düşünmeye alıştırılmadıkça ve yanlış, sapkın düşünce akımlarının önü alınmadıkça, milletimiz için kurtuluş ümidi beslemek abestir.

Cehalet ve cehalet kaynaklı tefrika sebebiyledir ki; cihanın dört bir yanında bizimle alâkalı bir dünyada "tegallübler, esaretler, tahakkümler, mezelletler, türlü iptilâlar, türlü türlü illetler" yaşandığı, hatta kan gövdeyi götürdüğü, ırzlar çiğnenip namuslar payimâl olduğu, dünya dengesizlikler ağında bir oraya, bir buraya kayıp durduğu halde, bir türlü tefrikadan sıyrılıp bu faciaları "dur" diyemiyoruz.

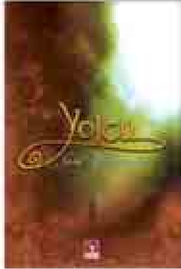

Bediüzzaman SAİD NURSİ

İslam dünyasının en büyük mütefekkirlerinden birisi olan Bediüzzaman' da her gönüle girmeye namzet bir sevgi seli, her fikre mihenk olacak bir muhakeme yolu vardır. Hem de doğru ve güzel fikir, bir şahsın ya da cemaatin malı değil, belki bütün insanlığın malıdır. Hele bir de karşımızda tarihe mal olmuş bir şahsiyet ve bir külliyat varken...

Sayfa: 224
Ebat: 12,5 x 18 cm Ramazan BALCI / Fiyatı: 4,25 YTL

Ebat: 15 x 22,7 cm

'Yol'a koyulmak, varmanın yeter şartı değilse de gerek şartı. 'Yolcu' olmak, Nur Külliyatın da her zaman yolların ayrılış noktasında resmedilen 'İnsan'ın temel olarak gözler önüne serilmektedir. Sadık Yalsızuçanlar'ın gerek Külliyat'taki temsil ve vâ'kalardan, gerekse de şahitlerin hatıra larından hareketle kaleme aldığı bir 'Vasıl'ın yoldaki hallerine dair notları, hikaye üslubundaki anlatımıyla bu yolculuğun yeni adaylarının dimağında ayrı bir tat bırakıyor.

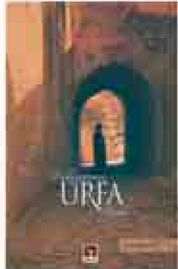
YAKINDA

Sadık YALSIZUÇANLAR

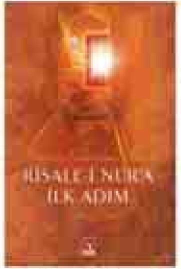
İbrahim milletinden, hillet otağı Urfa'nın son misafiri Bediüzzaman'ın hayatını son günleri itibariyle kare kare gözler önüne seren bu kitap, o hüzün ve gam yüklü günleri şahitlerinin anlatımıyla bizlere sunuyor.

Koca bir asrın ve coğrafyanın derin izlerini taşıyan seksen küsur senelik hayatın son demleriyle bizi hemhal eden eserde, vefat öncesi ve sonrasından, defin görevine, oradan kabrin kaybolma hikayesine kadar bir çok ayrıntıyı bulmak mümkün.

Fiyatı: 2,90 YTL / İsmail ŞERİFOĞLU

Ebat: 13,5 x 18 cm

Ebat: 15 x 22,7 cm

Bediüzzaman hazretleri bizlere koskoca bir külliyat bıraktı. Bu külliyatta, asırlardır biriken ve inancımıza tuzak kuran sorulara birer birer cevap verdi. Allah'ın yardımıyla ortaya koyduğu eserlerle inançsızlığı adeta kökünden kazıdı ve bizlere iman ışığında, cennet gibi bir hayatın yolunu gösterdi.

Ortaya koyduğu 6.000 sayfalık külliyat, kucağını açmış vefalı ve şefkatli bir anne gibi bizleri bekliyor. Fakat bazı sebeplerden dolayı, bizler kendimizi o şefkatli annenin kucağına atamıyoruz.

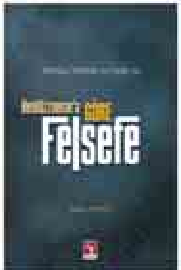
YAKINDA

Akademi Araştırma Heyeti

Bazı insanlar, bedenen dimdik olsalar bile, ruhen secdedirler. Hayatları hep kulluk üzeredir. Hadisteki mümin tarifinde olduğu gibi, bakınca Allah'ı, konuşunca ahireti, tavır ve davranışlarıyla da hesap gününü hatırlatırlar. Hazret-i Bediüzzaman, öyle insanlardan, onların en başında olanlardan biridir. Cenab-ı Hak, manevî felaketleri yaşayan insanlığa model olsun diye, ona çekirdek bir hayat yaşatmıştır. Hayatı hüccettir. Yolların ayrımına gelindiğinde, istikamet şaşırıldığında, duruşu doğruya delildir.

Fiyatı: 6 YTL / Mehmet AKAR

Ebat: 13,6 x 18 cm

Ebat: 13,5 x 21 cm

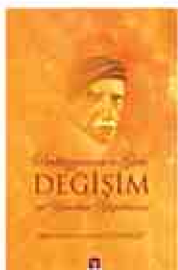
Bediüzzaman'ın düşünce yapısı üzerine söylenenlerin hacmi, eserlerinin sayfa sayısını çoktan aşmış durumda. Ancak ihtisas ehl-i kişilerin kendi alanlarına dair kaleme aldıkları yorumlar, belki ileride yazılacaklara nispeten kısa bir girişten öteye geçemeyecek. Bununla birlikte mukaddimelerin her eserin en zor ve en can alıcı bölümlerini teşkil ettiğini de unutmamak gerektir.

Mahir ŞAHİN / Fiyatı: 5 YTL

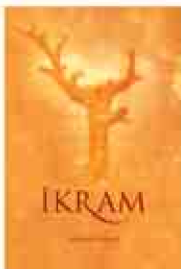
YENİ

Eser, özet bir çalışma olmakla birlikte içten bir üsluba sahip. Bir çok konuya değinmesi eseri dikkate değer kılıyor. Yazan kişinin ilmi keyfiyeti de ayrı bir artısı. Özellikle yeni tanıyanlar için giriş niteliğinde bir çalışma olarak değerlendirilebilir.

Fiyatı: 5 YTL / Abdullah M. TANTAVİ

Ebat: 13,5 x 18 cm

Ebat: 13,5 x 21 cm

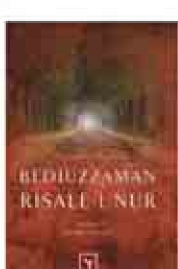
Kişinin sevdiğini, sevdiği kişiye ve diğer insanlara bildirmesi tavsiye edilmiştir. Zira bu ilahi ahlaktandır. Cenab-ı Allah has kullarından Nebilere mucize, velilere ise keramet şeklinde hususi ikramlarda bulunarak, onların iltiması ile kendi cârî adetini değiştirmiş ve bu kişilere olan sevgisini ve rızasını umum mahlukata bildirmiştir. Üstad Bediüzzaman ise şahsını merciiyetten çekerek, mazhar olduğu bu harikulade vakaların tamamına 'İkram' ismini vermiştir.

Mehmet AKAR / Fiyatı: 5,50 YTL

YENİ

Bediüzzaman ve eseri hakkında yazılanlar külliyat çapındaki eserlerinin hacmini çoktan aşmış bir durumda. Söylenen sözlere ağırlık kazandıranın daha çok hangi ağızdan çıktığı olduğu gerçeği göz önüne alındığında, her biri kendi sahasında ihtisas sahibi şahsiyetlerin asrın bu dev insanı hakkındaki değerlendirmeleri de ayrıca değer kazanıyor.

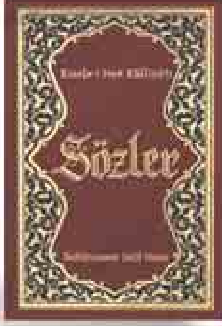
Fiyatı: 6,90 YTL / Talat ORDU-Seyyit N. ERKAL

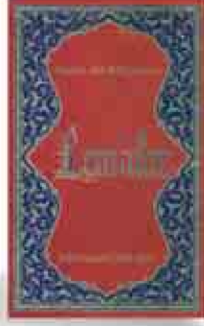
Ebat: 15 x 22,5 cm

büyük çilekeş; Bediüzzaman Said Nursi

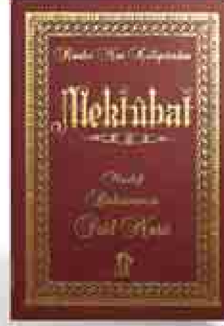
vefatının 46.yılı

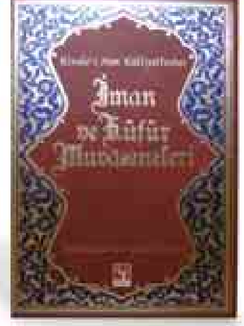
Büyük Boy	: 27 YTL
Orta Boy	: 24 YTL
Normal Kutulu	: 32,50 YTL
Ciltli Kutulu	: 45 YTL

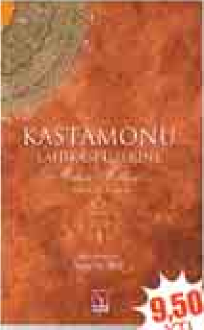
Büyük Boy	: 21 YTL
Orta Boy	: 20 YTL
Normal Kutulu	: 22 YTL
Ciltli Kutulu	: 27 YTL

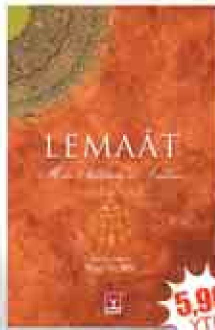

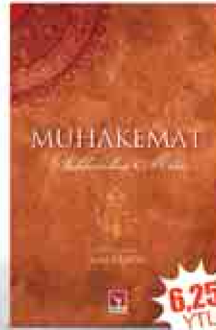
Büyük Boy	: 10 YTL
Orta Boy	: 7,50 YTL

Büyük Boy	: 17 YTL
Orta Boy	: 15 YTL

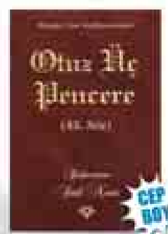

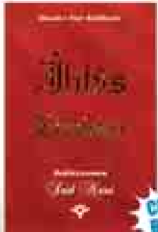

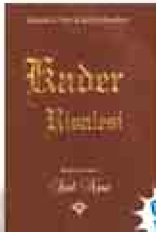
5 YTL

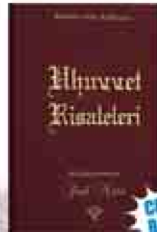
2,10 YTL

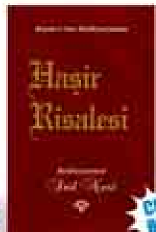
1,75 YTL

1,50 YTL

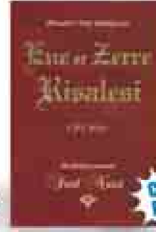
1,75 YTL

2,50 YTL

1,75 YTL

1,50 YTL

2 YTL

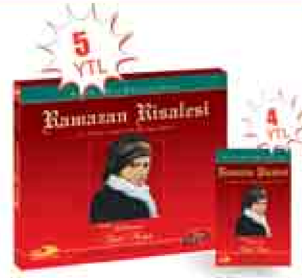
VCD

Ses CD'si Kaset

Ses CD'si Kaset

Ses CD'si Kaset

"Ben ***Risale-i Nur*** neşroluncaya kadar bir ömür istiyorum. Ondan sonra bana lüzum kalmamıştır. Benim vazifemi ***Risâle-i Nur*** yapar."

Bediüzzaman Said Nursi

Avazı çıktığı kadar "burası çıkmaz sokak" diye bağırdı

Bedîüzzaman, gençlik günlerinden itibaren hep doğru bildiği şeyleri yaşayıp, ifade eden birisi oldu. O, bu mevzuda, en küçük bir hakikati dahi gizlemeyi ülkesine ve insanına vefasızlık saydı; milletini de felâkete sürükleyen yanlış düşünce ve yanlış kararlar karşısında, kollarını makas gibi açtı ve avazı çıktığı kadar "burası çıkmaz sokak" diye haykırdı. Onun fıtratı, yanlış vedinî değerlere ters şeyler karşısında fevkalâde müteheyyiç, ufku âlî ve himmeti de olabildiğince "ulü'I-azmâne" idi. Koskoca bir milletin mahv u izmihlâline göz yumup lâkayt kalmak, bu arslan yürekli insanın tabiatına zıttı. O, milletçe kusurlarımızı ve felâket sebeplerimizi, hem de en derin, en gizli noktalarına kadar açarak, millete kendini sorgulama yollarını gösterdi. Sık sık ona inkıraz sebeplerini hatırlattı ve kurtuluş reçeteleri sundu.. Sundu ve en acı hakikatleri hiç tereddüt etmeden haykırdı.. Yanlış kanaatlerin, küflü düşüncelerin, küfür ve ilhâdın üzerine at sürdü.. Ve hayatı boyunca da, hakikat nurlarının inkişafına mâni bütün engellere karşı sürekli mücadele etti.

Yanlışlara "hayır" demiş ve bunun için mücade etmişti

Biz, milletçe, kahredici hastalıklar ağında kıvranırken, batının sûrî ve maddî terakkisi karşısında bir kısım kamaşan gözler, bulanan bakışlar ve dönen başlar, dimağlarını müspet fenlerle, gönüllerini dinî hakikatlerle donatıp, maddî-mânevî zenginliklere ereceklerine bütün bütün ruhsuz ve köksüz davranarak, mülî ve dinî en hayâtî dinamiklerimizi görmemezlikten gelerek, kör bir taklit ve şablonculukla, kitleleri millî seciyeden tecrit, tarih şuurundan mahrum, ahlâk ve fazîletten de yoksun bıraktılar. Milleti kurtarma mülâhazasıyla sapılan bu ikinci yol ve gerçekleştirilen bu ikinci hareket daha zararlı oldu ve toplumun ruhunda onulmaz yaralar açtı. Birinci durum itibarıyla insanımız, seneler ve seneler boyu boğucu bir kâbus altında kıvranıp durmasına karşılık, ikinci hâl itibarıyla da millî faziletlerimiz, rûhî necâbetimiz, cihanpesendâne aksiyonumuz bütün bütün yıkılıp gitti. Bedîüzzaman, bu her iki cephedeki yanlış muâleceler ve bu yanlış muâlecelerin meydana getirdiği toplum çapındaki komplikasyonları göğüslemiş, asırlık yaralarımıza neşter vurmuş ve bu cerîhaların sebebiyet verdiği felaketleri teşrih ve teşhis edip çarelerini göstermek, ülke ve insanımızı yıkılıp gitmekten kurtarmak için tâ bidâyet-i hayatından Urfa'da Mevlâsına kavuşacağı âna kadar, hep yürekten ve samimi, hep tok sesli ve tok sözlü bu vatan evladı, ülkesine vefa hisleriyle dopdolu olarak, hep aynı şeyleri söylemiş, aynı ölçüde dertlerimizin üzerine yürümüş ve tedavi adına da aynı şeyleri takdim etmiştir.

O, bela ve musibetlere maruz kaldıkça GÜÇLENDİ

■ **MUSTAFA AYDIN**

Bediüzzaman Said Nursi, geçen asrın yetiştirdiği en büyük İslam alimlerinden biridir. Uzun hizmet hayatı boyunca hep tek hak din olan İslam'ı savunmuş, materyalist düşünceye, din ve mukaddesat düşmanlarına karşı büyük bir ilmî mücadele vermiştir. 6 bin sayfalık eseri Risale-i Nur Külliyatı, zor şartlarda yazılmasına rağmen hem muhteşem bir Kur'an tefsiri, hem de materyalist felsefeyi çürüten ve iman hakikatlerini en iyi şekilde ortaya koyan bir eserdir. Bediüzzaman Said Nursi, mütevazı üslubuyla "tevhid, haşir, nübüvvet, adalet, kader, tahkiki iman" gibi tahrip edilmeye çalışılan birçok önemli konu ve kavramı yerli yerine oturtmuştur.

O, mücadele sahasına, İngiliz Sömürge Bakanı Lord Gladston'un, "Bu Kur'an Müslümanların elinde kaldıkça, onlara asla hükmedemeyiz. Önce Kur'an'ı çürütmeliyiz." sözlerini bir gazetede okuduktan sonra galeyana gelerek şöyle atılmıştır: "Kur'an'ın sönmez ve söndürülmez bir nur olduğunu herkese ispat edeceğim!" Bediüzzaman, kendi çağında başlayan ve tüm dünyayı saran "küresel ahlaksızlaştırma" projesini zamanında tespit etmiş, ona karşı insanlığa uyarılarda bulunmuş, bunun insanlık neslinin sonunu getireceğini ifade ederek ikaz etmiştir. Karşısına kim çıkarsa çıksın, inandığı doğrudan dönmemiş, defalarca zehirlenmesine, defalarca darağaçlarından dönmesine rağmen kesinlikle inançlarından taviz vermemiştir. Bütün "dünyası" koltuğunun altındaki "hasırdan sepet"e sığabilen bu büyük insan, bu yüzden "bir sepetlik dünyaya" sepet kadar ehemmiyet vermemiştir. Fazilet ve ahlakı bir güneş gibi olmasına rağmen ona bile iftira atılmaya cür'et edilmiş; ancak bu çamurlar pek çabuk bir şekilde sahibinin çehresine geri dönüvermiştir. O zamanın gazeteleri ve onu mahkemeden mahkemeye sürükleyen, kanunsuz olmasına rağmen aylarca hapishanelerde tutup mahkemeye çıkışını geciktiren "hukuk"çular bu iftira kampanyasında kendilerince yer almaya çalışmışlardır. Öyle ki, hayatı bir hasır sepete sığan, dünyalık namına dikili bir ağacı, bir evi bırakın ikinci kat elbisesi bile olmayan, kırk yamayla dolaşan bir insana "menfaat peşinde koşmak" iftirası atılabilmiştir.

Hayatı Türk'ü, Kürt'ü ve Arap'ıyla bütün müslümanları İslam kardeşliğinde birleştirmek, hatta bu hedef için Medresetüzzehra gibi okul kurma gayretiyle geçmiş bu büyük insan sırf "Kürt" kökenli oluşu nazara verilerek "Kürtçü" ve "ırkçı" olarak gösterilmeye çalışılmıştır. İsmi Şeyh Said ve İngiliz emperyalizminin İstanbul'daki ateşli savunucusu Sait Molla ile bilerek karıştırılarak temiz haysiyeti kirletilmek istenmiştir.

Bediüzzaman, fikirlerini cesurca ifade etmiş; idam, hapis gibi kelimeler onu hiçbir zaman korkutamamıştır. Mertçe ve erkekçe mücadelesini vermiştir; ancak muhataplarından aynı namuslu tavrı görememiştir.

Maddi menfaat ve siyasi gayeler güttüğü iftiraları tutmayınca, bu kez "dini istismar ederek kendi etrafında insan toplamak" iftirası atılmıştır. Bediüzzaman bu iftiraların sonucunda haksız cezalar almış ve Eskişehir Hapishanesi'ne gönderilmiştir. Eskişehir Hapishanesi'nden tahliye olan Bediüzzaman, Kastamonu'da karakol karşısında bir evde oda hapsine alınmıştır. 8 sene sonra gelen Denizli Mahkemesi 20 ay hapis cezası vermiş, daha sonra Bediüzzaman, Emirdağ'a "mecburi ikamet"e yollanmıştır. Bütün bu olaylar sırasında sayısız işkence ve eziyete maruz kalmış, defalarca zehirlenmiştir. Yaşı ilerlemesine ve hasta olmasına rağmen Bediüzzaman, özellikle soğuk, nemli ve havasız hücrelerde tutulmuştur. Çok izzetli biri olmasına, gençliğinde en ufak bir haksızlığa hemen cevap vermesine rağmen, kendisine yapılan tüm bu eziyetlere sabır ve tevekkülle karşılık vermiş, imanının ve Allah'a bağlılığının ne kadar güçlü olduğunu tüm insanlara göstermiştir. Bediüzzaman, bu üstün ahlakıyla herkes tarafından örnek alınması gereken değerli bir İslam büyüğümüzdür.

Risale-i Nur'dan dolayı Mersin Hapishanesi'nde yatan Nur Talebeleri. Demir parmaklıklar içinde (sağdan sola): Vahdettin Karaçorlu, M. Said Özdemir, İsmail Anbarlı, Mustafa Sungur. (Dışardan ziyarete gelenlerin bazıları (soldan sağa): Said Gecegezen, Süleyman Arslan, Alaeddin Kaya, Emin Tekinalp (sakallı). Sene 1967.

Türklere karşı Ermeni-Kürt ittifakını engelledi

İnandığı değerleri yılmadan ve kimseden çekinmeden ifade eden insanlara vurulabilecek ilk yafta "delilik"tir. O, Osmanlı'nın payitahtına ilk geldiğinde saltanat makamına yönelik şark vilayetleriyle ilgili verdiği dilekçe ve tekliflerle dikkat çekmiş, "Bu ne cür'et" duygusu oluşmuş, bu yüzden Üsküdar Toptaşı Tımarhanesi'ne gönderilmişti. Oradaki görevli doktorun eşsiz zeka ve dehasına hayran olduğu Bediüzzaman, yine gazeteler vasıtasıyla doğru bildiğini söylemeye çalışmıştır. Yazılarında Kürtleri, İslam kardeşliği altında bin yıldır olduğu gibi Türklerle omuz omuza mücadele vermeye çağırmış, ırkçıların bütün oyunlarını bozmuş Kürt Şerif Paşa ve Boğos Nubar Paşa'nın Türklere karşı Kürt ve Ermenileri birleştirme projesine yayınladıkları sert bildirilerle engel olmuştur.

Ey insan! Eğer yalnız O'na abd olsan, bütün mahlukat üstünde bir mevki kazanırsın. Eğer ubudiyetten kaçınsan, aciz mahlukata zelil bir köle olursun. Kim Allah'a râm olmazsa, bütün eşya onun aleyhinde olur.

"Din sömürüsü"mü!

Bediüzzaman ve talebeleri için öne sürülen iftiralardan biri de "inanç sömürücülüğü" olmuştur. Bu komik iddia Tek Parti döneminin gazetelerinde zaman zaman yer almış, hatta savcıların iddianamelerine bile girmiştir. Bu iftiralarla, Bediüzzaman'ın, çevresindeki gençlerin beyinlerini yıkadığı, zehirlediği, bu gençlerin de cahil olduğu söylenebilmiştir. Bir mahkemede talebesi Zübeyir Gündüzalp, savcıya hitaben, "Eğer Risale-i Nur eserleri bir zehir ise, bizim bu zehirlere tonlarca, binlerce kilo ihtiyacımız var. Eğer çoklukla olduğu yeri biliyorsa, bize tayyarelerle sevk etsin!" demiş savcıyı mahcup etmiştir.

Yani Bediüzzaman -tıpkı geçmişteki Müslümanların karşılaştıkları gibi- bir nevi "büyücülük"le itham edilmiştir.

Oysa, Bediüzzaman ve yanındaki müminler, akılları, vicdanları, Kuran'ın ve Peygamberimiz (sas)'in sünnetinin rehberliği ile hareket eden aklı selim sahibi insanlardı. Ve bu iftiraları atanlar da aslında bunun böyle olduğunu çok iyi biliyorlardı. Nitekim bu iftiraların hiçbiri Bediüzzaman'a ve yanındaki Müslümanlara bir zarar verememiş; aksine baştan beri üzerinde durduğumuz gibi bu olaylar karşısında gösterdikleri sabır ve tevekkül onların manevi olgunluğunun, ahiretteki derecelerinin artmasına vesile olmuştur.

Risale-i Nurları neşretiğinden dolayı 8-10 defa hapishaneye giren Said Özdemir, Mersin Ağır Ceza Mahkemesi'nden çıkarken.

Hayatında bir milim sapma yoktur

Bediüzzaman'a karşı yapılan suçlamalardan birisi de onun İslamî hükümleri saptırarak, kendine göre bir din anlayışı savunduğu ve çevresindeki kişilere de sözde bu yeni dini telkin ettiği yönündedir. Bediüzzaman'ın "mason/zındıka/ilhad komitesi" olarak tanımladığı "komite"nin bu akıllara durgunluk veren iftiradaki amacı, halkı kışkırtıp, Bediüzzaman'ı onlara yanlış tanıtarak hizmetinin önünü kesmeye çalışmaktı. Ancak inkarcı kesimin bu iftirası da bir işe yaramamıştır. Çünkü ahali onun ve talebelerinin iffet ve dinî hassasiyetlerini bilmektedir.

Muzır manilerin tezgâhları

Said Nursi'nin hayatında önemli yeri olan, ona tefekkür arkadaşlığı yapan Çamdağı'ndaki katran ağacı "kimliği belirsiz" kişilerce 2000 Aralık'da parçalandı.

Her hayırlı işi engellemek şeytanın en önemli görevidir. Allah birçok ayetinde, inkarcıların inananlara karşı her dönemde hileli tuzaklar kurduklarını bildirmektedir. Bu ayetlerden biri şöyledir: Onlardan öncekiler de hileli tuzaklar kurmuşlardı; fakat bu tuzaklara karşı tedbirlerin, karşılık vermelerin tümü Allah'a aittir. Her bir nefsin ne kazandığını O bilir. Bu yurdun sonu kimindir, inkar edenler pek yakında bileceklerdir! (Rad Sûresi, 42) Bediüzzaman için de döneminin din karşıtı çevreleri, iftiralarını destekleyebilmek için benzer hileli düzenler/komplolar kurmuşlardır. Mesela, bir içki dükkanında "Said'in hizmetçisi Said'e rakı aldı" diye yazılı bir kâğıdın altına içki dükkanındaki sarhoşlardan imza alınmaya çalışılmıştır. Ama sarhoşlar bile bu alçakca iftirayı imzalamaktan kaçınmışlardır. Dar görüşlü düşmanlarının esas amacı Bediüzzaman'ı halkın gözünde küçük düşürmek, dinî yönden samimiyetsiz olduğu imajını vermektir.

Kendisine yönelik komploların bir başka örneğini, Bediüzzaman bir mektubunda anlatmaktadır. Bu iftirada da, Bediüzzaman'ın sabahlara kadar âlem yaptığı ve "sarhoş ve namussuzların Bediüzzaman'ın evine girip çıktığı" söylenmiştir. Bu asılsız söylentiye karşı Bediüzzaman'ın verdiği cevap ise son derece açık ve nettir: Halbuki benim kapım geceleyin dışarıdan ve içeriden kilitliydi ve sabaha kadar bir bekçi o bedbahtın (iftira atan adamın) emriyle kapımı bekliyordu. (Tarihçe-i Hayat, s. 451)

Görüldüğü gibi, halkı "iman ve Kur'an'dan" soğutmak için onu akla gelmeyecek iftiralar ve şeytanlıklara başvurulmuş o iffet timsali kahraman insanı fuhuşla, sarhoşlukla suçlayan iftiralar atılmıştır.

Ancak elbette tüm bu iftiralar boşa çıkmış ve Bediüzzaman yürüttüğü iman hizmetine sabırla devam etmiştir. Kur'an-ı Kerim'de, inkarcıların komplo ve tuzaklarının inananlara asla bir zarar veremeyeceği, sonucun mutlaka inananların hayrına olacağı sürekli bildirilmektedir.

Atılan iftiralara Bediüzzaman'ın tavrı

Bediüzzaman'ın kendisine atılan iftiralara ve aleyhinde kurulan düzenlere karşı tutumu da, Kur'an'da bildirilen peygamberlerin ve salih müminlerin ahlakı çerçevesinde olmuştur. Bu iftiralara karşı son derece sabırlı ve mütevekkil bir tavır göstermiş, çevresindekilere ise şevki, neşesi, kararlılığı ve imanı ile her zaman güzel bir örnek teşkil etmiştir.

Bizler aşayişi muhafazayı netice veren müspet iman hizmeti içinde her yıl bir sıkıntıya karşı sabırla, şükürle mükellefiz. Kardeşlerim! Vazifemiz müspet hareket etmektir, menfi hareket değildir.

Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur'da, kendisine yöneltilen iftiralar sonucunda aldığı hapis cezasını ve kendisine çektirilen sıkıntıların güzel ve hayırlı yönlerini şöyle anlatmıştır:

"Benim şahsımı çürütmek fikriyle, hiç kimsenin inanmayacağı isnadlarda bulundular. Pek acib iftiraları yaymaya çalıştılar. Fakat kimseyi inandıramadılar. Sonra pek âdi bahanelerle, zemheririn en şiddetli soğuk günlerinde beni tevkif ederek, büyük ve gâyet soğuk ve iki gün sobasız bir koğuşta tecrid-i mutlak içinde hapsettiler. Ben küçük odamda günde kaç defa soba yakar ve daima mangalımda ateş varken, zafiyet ve hastalığımdan zor dayanabilirdim. Şimdi, bu vaziyette hem soğuktan bir sıtma, hem dehşetli bir sıkıntı ve hiddet içinde çırpınırken, bir inayet-i İlahiye ile bir hakikat kalbimde inkişaf etti. Manen: "Sen hapse Medrese-i Yûsufiye namı vermişsin; hem Denizli'de sıkıntınızdan bin derece ziyade hem ferah, hem mânevî kâr, hem oradaki mahpusların Nurlardan istifadeleri, hem büyük dairelerde Nurların fütuhatı gibi neticeler, size şekva yerinde binler şükrettirdi, her bir saat hapsinizi ve sıkıntınızı, on saat ibadet hükmüne getirdi; o fâni saatleri bâkileştirdi." denildi. (Lemalar, s. 244)

Bediüzzaman bir başka sözünde ise çevresinde kendisiyle birlikte aynı iftira ve zulümlere maruz kalan müminlerin de, bu olaylardan dolayı ümitsizliğe kapılıp üzülmediklerini şöyle anlatmıştır:

"On aydan beri, münafıkların bir resmî memuru elde edip bütün desiseleriyle yaptıkları hücum en küçük bir talebeyi sarsmadı. O iftiraları hiç hükmündedir. böylelerden böyle iftiralar, binden bir tesiri bize olmadığı gibi, inşâallah daire-i Nur'a da zararı olmayacak. (Şualar, s. 410)

Bediüzzaman'ın doğduğu evin bulunduğu Nurs köyündeki mütevazı mahalle.

Mütevekkil mü'minin tavrı

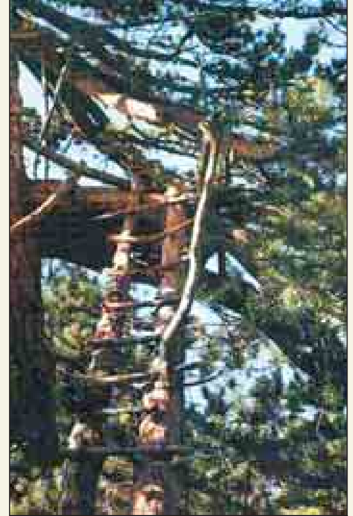
Bediüzzaman'ın ve çevresinde bulunan iman ehlinin zorluklara, iftiralara ve hileli düzenlere karşı gösterdikleri tavır, tüm Müslümanların kendilerine örnek alması gereken salih ve mütevekkil mümin tavrıdır. Allah Kur'an'da Peygamberimiz'in (sas) şahsında tüm Müslümanlara, inkârcıların düzenleri karşısında nasıl davranmaları gerektiğini şöyle hatırlatmıştır: "Sabret; senin sabrın ancak Allah'ın yardımı iledir. Onlar için hüzne kapılma ve kurmakta oldukları hileli düzenlerden dolayı sıkıntıya düşme. Şüphesiz Allah korkup sakınanlarla ve iyilik edenlerle beraberdir. (Nahl Sûresi, 127-128)

"İdamlarına beş para kıymet vermedim

İnsanın fıtratındaki şiddetli merak ve hararetli muhabbet ve dehşetli hırs ve inadlı taleb ve hakeza şedid hissiyatlar, umûr-u uhreviyeyi kazanmak için verilmiştir. O hissiyatı, şiddetli bir surette fani umûr-u dünyeviyeye tevcih etmek, fani ve kırılacak şişelere, baki elmas fiyatlarını vermek demektir.

Hem gizli düşmanlarım, hem nefsim; şeytanın telkiniyle zaif bir damarımı arıyorlar ki, beni onunla yakalayıp Nurlara tam ihlas ile hizmetime zarar gelsin. En zaif damar ve dehşetli mani', hastalık damarıdır. Hastalığa ehemmiyet verdikçe, hiss-i nefs-i cisim galebe eder; zarurettir, mecburiyet var der, ruh ve kalbi susturur; doktoru müstebid bir hakim gibi yapar ve tavsiyelerine ve gösterdiği ilaçlara itaate mecbur ediyor. Bu ise fedakârâne, ihlasla hizmete zarar verir. Hem gizli düşmanlarım da bu zaif damarımdan istifadeye çalışmışlar ve çalışıyorlar. Nasıl ki korku ve tama' ve şan ü şeref cihetinde çalışıyorlar. Çünki insanın en zaif damarı olan korku cihetinde bir halt edemediler, i'damlarına beş para vermediğimizi anladılar."

Üstad'ın son yıllarında seyahat ettiği 1953 model Chevrolet otomobil. Vefatından sonra, talebesi Said Özdemir'e teslim edilen otomobil, 1960'tan 1994'e kadar 34 sene Ankara'da, nur hizmetinde kullanılmış.

Çam dağındaki çam ağacı

Risale-i Nur'ların Ankara garındaki ilk reklam panoları.

Tehditlere asla boyun eğmedi.

Irkçılık iftirasıyla talebelerini ondan soğutmaya çalıştılar

Bediüzzaman Hazretleri, İslam milletini bölen ırkçılık fikrine hayatı boyunca karşı çıkmıştır. Bu düşüncelerini kitaplarında her fırsatta dile getirmiştir. Ancak, o sırf milliyetinden dolayı tahkir edilip tahrik edilmeye, peşinden giden insanların kafası karıştırılmaya çalışılmıştır. Bu durumdan kendisi de rahatsız olan Bediüzzaman bu işi yapanların şeytanın telkini ve ehl-i dalâletin yönlendirmesiyle kendisine karşı hücum eden ve mühim mevkileri işgal eden bazı mülhidler olduğunu ifade ederek şu tespitlerde bulunuyor. "Kardeşlerimi aldatmak ve asabiyet-i milliyetlerini tahrik etmek için diyorlar ki: "Siz Türk'sünüz. Maşaallah, Türklerde her nevi ulema ve ehl-i kemal vardır. Said bir Kürt'tür. Milliyetinizden olmayan birisiyle teşrik-i mesai etmek hamiyet-i milliyeye münâfidir." Ey bedbaht mülhid! Ben felillâhilhamd Müslüman'ım. Her zamanda kudsî milletimin üç yüz elli milyon efradı vardır. (Zamanımızda 1,5 milyar) Böyle ebedî bir kardeşliği tesis eden ve dualarıyla bana yardım eden ve içinde Kürtlerin ekseriyet-i mutlakası bulunan üç yüz elli milyon kardeşi, ırkçılık ve menfi milliyet fikrine feda etmek ve o mübarek hadsiz kardeşlere bedel, Kürt namını taşıyan ve Kürt unsurundan addedilen mahdut birkaç dinsiz veya mezhepsiz bir mesleğe girenleri kazanmaktan yüz bin defa Allah'a sığınıyorum."

Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri fotoğraf çektirmeyi hiç sevmezdi.

Bediüzzaman ırkçılığın her çeşidine karşıydı

Milliyetçilik konusu her açıldığında oldukça rahatsız olan Bediüzzaman Hazretleri kendisinin her şeyden evvel Müslüman olduğunu ve o dönemde bölgenin isminden dolayı Kürdistan olarak adlandırılan Kürdistan'da dünyaya geldiğini ifade ediyor. Ardından da şu ifadeleri kullanıyor. "Fakat ben Türklere hizmet ettim ve yüzde doksan dokuz menfaatli hizmetim Türklere olmuş ve en çok hayatım Türkler içinde geçmiş ve en sadık ve en halis kardeşlerim Türklerden çıkmış ve İslâmiyet ordularının en kahramanı Türkler olduğundan, meslek ve hizmet-i Kur'âniyem cihetiyle, her milletten ziyade Türkleri sevmek ve taraftar olmak kudsî hizmetimin muktezası olduğundan, bana Kürt diyen ve kendini milliyetperver gösteren adamların bini kadar Türk milletine hizmet ettiğimi, hakikî ve civanmert bin Türk gençlerini şahit gösterebilirim."

Allah Resulü (sallallâhu aleyhi ve sellem), "Evliyaullah"ı "Onlar öyle kimselerdir ki, görüldükleri zaman Allah'ı hatırlatırlar." diye tarif ediyor.

■ SÜLEYMAN SARGIN

HAKK'A DOST OLANA HERŞEY DOST OLUR

İbadet, hayatın gayesidir. İbadetten maksat Allah'ın rızasını ve sevgisini kazanmaktır. Ancak ibadet bir kalıplar ve şekiller bütünü değildir. O şekil ve kalıpların ardındaki mana, ibadetin özünü teşkil eder. "Kulun Rabb'ine en yakın olduğu an secde anıdır." hadisi bu hakikati anlatır. İbadet sadece ödenmesi gereken bir borç da değildir. O, minnet, şükür, sevgi ve vefanın sembollerle ifade edilişinin adıdır. Bu sebeple ibadette kul ile Ma'bud arasında yoğun bir alışveriş söz konusudur. "Bana dua edin, ben de duanıza karşılık vereyim." (Gâfir, 40/60) ayet-i celilesi bunu anlatmaktadır. Kul isteyecek, Allah verecek, kul O'na bir karış yaklaşacak, O buna daha büyük bir adımla karşılık verecek, kul O'na yürüyecek, O buna koşarak mukabele edecektir. Bu alışverişlerin sonunda bir yaklaşma ve yakınlaşma meydana gelecektir. Yakınlaşma kulun, kendi eksiğinin, kusurunun ve ihtiyacının farkına vararak Rabb'inin büyüklüğünü, kudretini ve kusur ve noksandan münezzehiyetini idrak ederek O'nu tanıma noktasına ulaşacaktır. Kul o zaman Rabb'inden başka sığınacağı bir melce, derdini açacağı bir makam ve hemhal olacağı bir dostun olmadığını anlar. Bu seviyeyi yakalayabilen kul, "Allah dostu" veya "velî" olarak ifade edilir. Halk arasında "evliya" olarak bilinen kelime "veli" kelimesinin çoğuludur. Allah'a dost olma makamına da "velâyet" denir. Allah'a dost olana her şey dost olur.

Bu seviyeyi elde edebilen insanlar hem Kur'an'da hem hadis-i şeriflerde övülmüştür. "Allah'ın velî kulları için korku ve tasalanma söz konusu değildir. Velîler o kimselerdir ki O'na iman edip, emirlerine aykırı hareketlerden sakınırlar." (Yunus, 10/62-63) ayet-i kerimesi ve "Her kim benim bir dostuma düşmanlık ederse, ben de ona karşı harp ilan ederim…" (Buhari, Rekaik, 38) kudsi hadisi bunun öne çıkan örnekleridir. Elmalılı Hamdi Yazır, söz konusu ayetin tefsirinde "Evliyaullah" kelimesini, "Allah'a dost olanlar, Allah için dost olanlar ve Allah için birbirine destek olanlar" şeklinde tarif eder. Nebiler Serveri (sallallâhu aleyhi ve sellem) kendisine "Evliyaullah"ı soran birisine şöyle cevap vermişlerdir: "Onlar öyle kimselerdir ki, görüldükleri zaman Allah'ı hatırlatırlar." (İbn Mace, Zühd, 4)

Bediüzzaman'a göre velayet iki kısımdır

Bediüzzaman Hazretleri velayeti "büyük" ve "küçük" olmak üzere iki kısımda ele alır. Büyük velayet, sahabenin mazhar olduğu velayettir. Sahabe efendilerimiz, gerek dinin hayat bulması adına eda ettikleri misyon, gerekse Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in sohbetinde bulunmaları sebebiyle başkalarının uzun yıllar süren bir gayretle kazandıkları manevi seviyeden daha fazlasını çok kısa zamanda elde etmişlerdir. Bu çeşit velayette çok az keşif ve keramet görülür.

Küçük velayet ise bahsimize konu olan ve uzun yıllar süren manevi çalışmalar ve gayretler neticesinde kullara İlahi bir ikram olarak verilen velayettir. Velayet, kitaplardan okuduğumuz iman hakikatlerinin vicdanımızda ve kalbimizde tam manasıyla ve gözle görülmüş gibi idrak edilmesi maksadıyla Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in miracının gölgesinde ve O'nun sünneti çerçevesinde takip edilen yolda (tarikat) elde edilen bir makamdır. Tamamen kalple sürdürülen bu yolun anahtarları ve vesileleri Allah'ı çokça zikretmek ve kâinata tefekkür nazarıyla bakmaktır.

Velayet, aynı zamanda Kur'an'ın beyan ettiği ve Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in getirdiği hakikatlere delil teşkil etmektedir. Çünkü velayet yolunda yürüyen bir insan, aklıyla kabul ettiği iman esaslarını aynen görmüş gibi bir kesinlik içinde kalbiyle de tasdik eder. Kur'an'dan secde emrini alan bir Müslüman, velayet sayesinde secdede kendisinin Rabb'ine ne kadar yakın olduğunu hisseder ve secdenin gerçek anlamını öğrenir.

Onlar kimlerdir?

Hazreti Ömer'in (radıyallâhu anh) rivayet ettiği bir hadis-i şerifte ise Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurur: "Allah'ın kullarından birtakım insanlar vardır ki, enbiya değiller, şehit de değiller; ama kıyamet gününde Allah katındaki makamlarından dolayı nebiler ve şehitler kendilerine imrenerek bakacaklardır. Bunun üzerine oradakiler, "Bunlar kimlerdir ve ne gibi ameller yapmışlardır, bize bildir de biz de onlara sevgi ve yakınlık gösterelim." dediler. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) "Bunlar öyle bir topluluktur ki aralarında ne akrabalık, ne ticaret ne de başka bir dünya menfaati olmaksızın birbirlerini sadece Allah için severler. Vallahi yüzlerinde bir nur vardır, kendileri de nurdan minberler üzeredirler. İnsanlar korktukları zaman bunlar korkmazlar, insanlar mahzun oldukları zaman bunlar hüzünlenmezler." buyurdu ve ardından Yunus Suresi'ndeki 62-63. ayeti okudu. (Hâkim, Müstedrek, IV, 170)

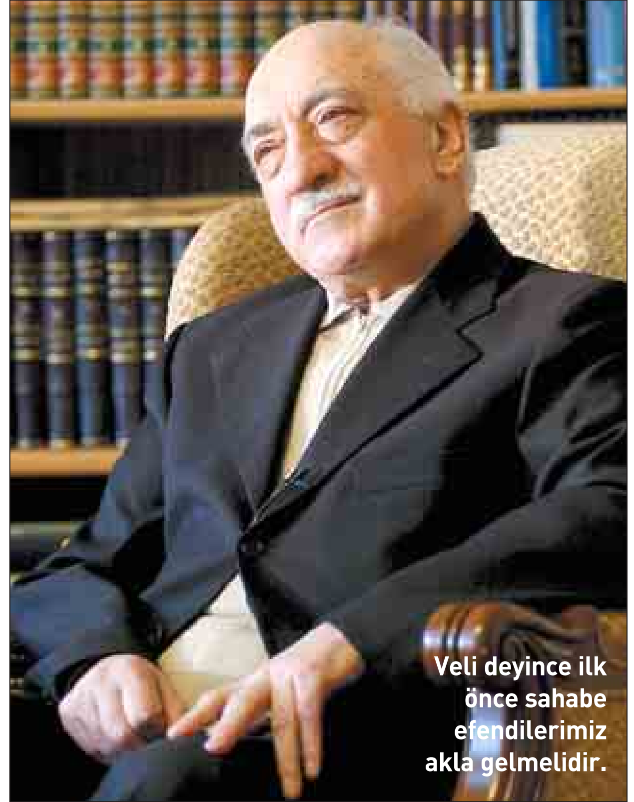
Fethullah Gülen Hocaefendi:

Veli insan, velayeti ya lütuf ya da imtihan görür

Fethullah Gülen Hocaefendi "veli"yi "Kendi uzaklığını aşarak bize şah damarından daha yakın olan Cenab-ı Hakk'ın yakınlığına ulaşmış kişi" olarak tarif eder. Bu manâda veli olabilmenin bazı şartları vardır. Bu şartların başında hiç şüphesiz İslam'ın vazgeçilmez emirlerini yerine getirmek ve yasak olan şeylerden kaçınmak gelir. Bunu "Allah'ın kulları için belirlediği hudutlara saygılı olmak" şeklinde de ifade edebiliriz. Bu hudutlara saygıyı bazıları çile çekerek, bazıları zikir ve ibadette derinleşmekle süslemiş, böylece bedene ait uzaklığı aşarak "Kalp ve ruhun hayat derecesine yükselmişlerdir". Bu insanlar, kulluk yolunda sürekli farklı şeyler duymuş, farklı şeyler hissetmiş, farklı bir mertebede yaşamış ama bunların hiçbirini bir fevkalâdelik saymamışlardır.

Onlar bu farklılıklara Cenâb-ı Hakk'ın kendilerine birer lütfu ya da imtihanı olabileceği nazarıyla bakmışlardır. Bu örnek insanlar, Allah'a ulaşma ve O'na dost olma gayretlerinde hiçbir beklenti içine girmemiş, ibadetlerindeki derinleşmelerini havada uçmaya, suda yürümeye bina etmemişlerdir. "Dini yalnız O'na has kılarak Allah'a kulluk et." (Zümer, 39/2) emri gereği dini de, diyaneti de halisane yalnız O'na tahsis ederek ömürlerini Allah'a kullukla geçirmişlerdir.

Bu yol, sadece velilerin değil, Allah'a kul olma şerefini yaşamak arzusundaki herkesin izlemesi gereken bir yoldur. Bize düşen, kulluk adına vazifemizi eksiksiz yapmaktır. Bu esnada Cenab-ı Hak bize ekstradan lütuflarını ihsan ederse o lütufları hamd ederek karşılar ve şükürle iki büklüm oluruz. Ancak bu tür lütuflar kesinlikle kulluğumuzun hedefleri arasında olmamalıdır. Zira Allah dostu olmanın yegâne yolu bu değildir. Mesela sahabe-i kiramın hepsi velidir ama hiçbiri velilerin geçtiği yoldan geçmemiştir. Sahabenin hepsinin veli olduğu meselesi İslam âlimleri arasında genel kabule mazhar olmuş ve çokları tarafından dile getirilmiş bir kanaattir. Çünkü sahabe, Nebi sohbetinin bereketine mazhar, her gün oturdukları yerden semavi sofralar ile ödüllendirilip din adına yeni, orijinal mesajlarla karşılaşan, böylece gökler ötesini her gün bir kere daha kendine has rengi ve deseniyle duyan insanlardır. Bu açıdan hiç kimse onların seviyesine ulaşamaz ve kulluk adına mutlak fazilet onlara aittir. Dolayısıyla "Veli" ya da "Evliya" derken derecesine göre akla ilk önce sahabe-i kiram gelmeli, sonra yine derecesine göre tâbiîn ve tebe-i tâbiin gelmelidir.

Veli deyince ilk önce sahabe efendilerimiz akla gelmelidir.

Allah dostları gaybı bilmezler...

Bazı veliler, kendilerinin veli olduklarını bilmezler. Bediüzzaman, bu durumu "Evliyâullah Allah'ın bildirdiği şeyleri bilirler. Allah bildirmezse bilmediklerine delil, Ashab-ı Kiram arasındaki kavgalardır." diyerek açıklıyor. Demek ki bir insan "veli" bile olsa Allah bildirmeyince bilmez. Öyleyse, her devirde fertler içinde çok büyük veliler olabilir. Allah bildirmezse o kişiler veliliklerini bilmezler. Gaybı bilen sadece Allah'tır. Allah dostlarının gayb gibi görünen bazı bilgileri vermeleri, kendilerinden değil tamamen Allah'ın onlara bildirmesiyle olmaktadır. Bu hassas noktayı göz önüne almadan o insanların gaybı bildiklerini zan ve iddia etmek, herhalde en çok Allah dostlarını üzecek bir şirk ifadesidir. Bu durum onlar hakkında Allah'ın ayrı bir lütfu ve ihsanıdır. Bazıları vardır ki konumlarını bildiklerinde onu başkalarına karşı övünme sebebi görebilirler. "Şu rüyayı gördüm, şunu şöyle müşahede ettim" diyerek Allah'ın kendilerine olan özel ikramlarını herkese anlatırlar.

Tasavvuf Hakk'a ulaştırır

İslam tarihi boyunca pek çok maneviyat büyüğü, kendi kulluk tecrübelerini çevrelerinde bulunan insanlarla paylaşmışlardır. Bu, onların yaşadıkları güzellikleri başkalarının da yaşamasını istemelerinden kaynaklanmaktadır. Bu kutlu insanlar tarafından anlatılan tecrübeler zamanla sistemli bir hal almıştır. Tasavvuf ilmi de bu tecrübelerin belli bir sisteme dönüştürülmesi çabalarından ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla tasavvuf, teorik bir ilim değil, yaşanarak öğrenilen bir kulluk tecrübesidir. Bu tecrübeleri başka insanlara duyuran ve öğreten kollara "Tarîkat" denmiştir. Tasavvufun ve tarikatların tek amacı, insanlara Allah'a daha güzel kulluk yapmanın yollarını öğretmektir. Çok istisna olsa da tarihte bu amaçtan uzaklaşan bazı düşüncelerin bulunması tasavvuf ve tarîkatın ehemmiyetini düşürmez.

On dört asırlık İslam tarihi boyunca Allah dostları, herkes tarafından derin bir saygı ve büyük bir sevgiye mazhar olmuşlardır. Gerçek hak dostları bu sevgi ve saygıyı hiçbir zaman istismar etmemişler, çevrelerinde toplanan insanlara hep iyiyi ve doğruyu öğretmişlerdir. Kendilerine gösterilen bu teveccühü hak adına adeta bir kredi gibi kullanarak, insanların nazarlarını Kur'an'a ve Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e çevirmişlerdir. Onların istekleri dışında mazhar oldukları kerametler ve bazı olağanüstü haller, insanların onlara olan bağlılık ve güvenlerini artırmıştır. Onlardan günümüze intikal eden pek çok hadise ve menkıbe, yaşanmıştır ve gerçektir. Arada bazı efsanevi hikâyelerin bulunması, onlara olan güvenimizi sarsmamalıdır.

İslam'da sınıf ayrılığı yoktur

İslam tarihinin hiçbir döneminde tarikatlar insanları sınıflara ayırmamıştır. Müslümanların vefa ve kadirşinaslık duygularıyla maneviyat büyüklerine saygı göstermelerini başka şekillerde yorumlamak hakkaniyetli bir davranış değildir. Kulluk adına bir kısım eksiklerinin farkında olup onları tedavi etmek isteyen bir Müslüman'a o yollardan geçmiş bir maneviyat büyüğünün kendi tecrübelerini aktarması, ona nasihatlerde bulunması kadar tabii ve Müslümanca bir davranış olamaz. Bunu bir sınıf farklılığı olarak algılamak bu gayretlere karşı yapılmış bir haksızlıktır.

Allah dostlarını sevmek, bir Müslüman için özgüven kaybına yol açmaz. Aksine, onları gören ve tanıyan insan, kendisinin de onlar gibi olması gerektiği düşüncesiyle kulluk yolunda daha çok gayret eder. Eğer öyle bir özgüven kaybı söz konusu olsaydı, Cenab-ı Hak, Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e ve diğer bütün peygamberlere yüzlerce mucize ihsan etmezdi.

Burada biz Müslümanların dikkat etmesi gereken en önemli husus, şirke düşme tehlikesidir. Çünkü Allah dostları da bizim gibi fani insanlardır. Onlarda görülen bazı özellikler, yukarıda da ifade edildiği gibi, tamamen Yüce Allah'ın bir ihsanıdır. Kendilerinden değildir. Onlarda olanı kendilerinden bilmek ve Allah'tan isteyeceğimiz şeyleri onlardan istemek ve beklemek bizi farkında olmadan şirke götürebilir. Her şeyde olduğu gibi sevgi ve alakada da dengeli olmak ve o insanlardaki güzelliğin asıl sahibine (celle celâluhu) yönelmek, kulluk anlayışımızın temeli olmalıdır.

Tasavvuf kâmil insanı hedefler

Tasavvuf her zaman bize "insan-ı kâmil" olma yollarını göstermiştir. İnsan-ı kâmil, mükemmel insan demektir. En mükemmel insan da imanı en kâmil olan insandır. Çünkü "İman insanı insan eder." Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in "Sizden biriniz şunları yapmadıkça kâmil imanı elde edemez..." diye başlayan pek çok hadisi vardır. Bu hadislerde O, ümmetine kâmil insan olmanın formüllerini vermiştir. En kâmil insan da insanlığın iftihar tablosu Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'dir. Bir Müslüman'ın en büyük gayelerinden biri yaradılış maksadına uygun olarak kâmil imanı elde edip mükemmel bir insan olmaktır.

Ricalü'l-gayb var mıdır ve ne demektir?

Allah dostlarıyla alakalı olarak tartışılan konulardan biri de "Ricalü'l-gayb" (görünmeyen adamlar) meselesidir. Ricalü'l-gayb, hayatını Allah'ın istediği istikamette yaşamış ve en güzel biçimde noktalamış Nebi, Sıddık, şehit, veli gibi Hak dostlarıdır. Bu yüce ruhlar, vefatlarından sonra da Allah'ın izni ve sevkiyle dünyada ihtiyaç olduğu takdirde bazı vazifeleri yerine getirirler. Şanlı tarihimiz bu tür hadiselerin en büyük şahididir. Bedir Savaşı'ndan en yakın zamanda yaşadığımız Kıbrıs harekatına kadar pek çok hadisede bazı insanların gördüğü atlılar, yeşil sarıklılar, daha önceki savaşlarda şehit olmuş askerler vardır. Bunlar Kur'an'ın beyanıyla öldüklerinin farkında olmayan şehitlerdir. (Bakara, 2/154) Allah ruhlarını kendisi için feda eden bu dostlarını isterse ve hikmeti gerektirirse bazı işlerde kullanabilir. Allah'ın bu tasarrufuna hiçbir şey mani değildir. Ancak bu gerçekler bizi asıl vazifelerimizden uzaklaştırmamalı ve tembelliğe sevk etmemelidir. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) hayatı boyunca sayısız inayet ve lütfa mazhar olmuştur; ama O, bütün işlerinde sonuna kadar sebeplere de riayet etmiştir. Uhud Savaşı'nda kendisinin iki tane zırh giymesi, okçular tepesini kontrol altında tutmak istemesi ya da Hendek Savaşı'nda Medine'nin etrafına hendek kazması bunun en açık örnekleridir.

Kulluk, bir rıza pazarıdır. O pazardan herkes kabiliyetine ve gayretine göre bir şeyler kazanır. Bu pazarın zenginleri Allah dostlarıdır. Ama bütün zenginlikler gibi bunu da veren Allah'tır. Dolayısıyla Allah dostlarının elindeki bütün güzellikler, gayretlerinin ve samimiyetlerinin neticesinde kendilerine yüce Yaratıcı tarafından ihsan edilmiştir. Bu güzellikleri Allah dostlarının kendilerinden bilmek insanı şirke götürür. Müslüman'a düşen, tevhid akidesini sarsmadan Allah dostlarına hak ettikleri saygı ve hürmeti göstermek, onları örnek alıp kulluk tarzını onlara benzetmeye çalışmaktır. Tevhid ve şirk arasındaki bu ince çizgiyi kavrayamayanlar ya şirk kokan yanlışların içine düşer ya da şirke düşmeme adına pek çok maneviyat büyüğüne saygısızlık edip sayısız feyiz ve bereketten mahrum olurlar.

Allah dostlarına ilham eder mi?

Allah dostlarının önemli özelliklerinden bir tanesi de maddi manevi berekete mazhar olmalarıdır. Bereket halk arasında daha çok maddi değerler için kullanılır. Rızkını helal yoldan kazanan, boğazından haram bir lokmanın geçmemesi için azami gayret sarf eden insanların kazançlarına Allah bereket ihsan eder. Bu kazanılan paranın, değerinden çok daha fazla bir fayda temin etmesi demektir. Kulun o samimi gayretine karşılık Allah'ın bolca ikramda bulunmasıdır. Aynı husus manevi âlemde de geçerlidir. Allah yolunda ilim tahsil eden insanlara gayretlerindeki samimiyetten dolayı Yüce Allah bereketler ihsan eder. O insanın aklını, zihnini ve gönlünü ilme açar. Zorlandığı ya da tıkandığı noktalarda Allah kalbine yeni ilhamlar gönderir. Bir bal arısına bile nasıl hareket edip balı nasıl üreteceğini ilham eden Allah (Nahl, 16/68-69) insanlığın hayrı ve imanlarının kurtulması için hayatını feda eden alimlerin kalplerini de elbette ilhamsız bırakmayacaktır.

Bediüzzaman tevhidi esas almıştır

■ ALİ DEMİREL

> Her şeyi Allah'a dayandırmalı, şirkten kaçılmalıdır.

Her şeyi bir olan Allah'a dayandırma demek olan tevhid çok önemlidir. O, bütün ibadetlerin başında gelir. İnsan, Allah'ı birlemez ve tek O'na yönelmezse, duygu ve düşünce itibariyle dağınıklıktan kurtulamaz. Bu yüzden insan öncelikle tevhide ermelidir. Mü'min sebebleri de, tabiatı da kendi dairesi içinde değerlendirmeli ve tevhid akidesine şirk bulaştırmamalıdır. O bunu yaptığı nisbette Allah'ın inayet ve keremiyle ayaklarını sağlam yere basıyor demektir. Diğer taraftan bu dengeyi kuramamış, ayağını sağlam yere basamamış bir insanın, her an şirk bataklığına kayması muhtemeldir. Zira şirk, Allah'tan başka sığınacak ve dayanacak bir yer aramak ve hadiseleri başka şeylere dayandırıp havale etmek demektir ki bu, korkunç bir hastalıktır. Aynı şekilde şirk de günahın başında gelir. Allah Rasulü (sas) büyük günahları sayarken, şirki bütün bunların başında zikreder. Allah'a eş ve ortak koşma, insan öldürmeden, zina etmeden, hırsızlık yapmadan, ana babaya isyan etmeden daha evvel gelir. Zira şirk, Allah (cc) bütün mahlukatı tek başına yarattığı halde, insanın onu bölüp parçalara ayırarak ayrı ayrı ilahlara mâl etmesi ameliyesinden ibarettir. Yani şirk bir ortaklık tasavvurudur. İnsan, dimağını bu tasavvura harcadığı zaman, bütün eşyayı bir kısım hayali ortaklara taksim eder ve onları Allah'a ortak koşar ki bu, Allah'a sığınılacak bir durumdur. O halde, en büyük ibadet nedir diye sorulacak olursa, hiç tereddüt etmeden verilecek cevap, tevhidi en veciz bir şekilde ifade eden, "Lâ ilahe illallah Muhammedün Rasulûllah" hakikati olacaktır. Nitekim İslam'ın beş şartının ilki Kelime-i Tevhid veya Kelime-i Şehadet'tir ki onu, "Şehadet ederim ki, Allah'tan başka ilah yoktur ve yine şehadet ederim ki Hz. Muhammed O'nun kulu ve elçisidir" cümleleriyle ifade ederiz.

Büyüklere sevgide denge korunmalı

Allah'ın inayeti olmadan imanımızı kurtaramayız. Onun için Allah Rasulü (sas) ve Sahabe-i Kiram bu mevzuda çok hassas davranmış, şirke kaymamak için büyük gayret göstermişlerdir. Allah Rasulü'ne bir sahabi gelip: "Ente mevlanâ, ente seyyidünâ; sen bizim Efendimizsin." dediğinde, Allah Rasulü (sas) hemen: "Mevla Allah'tır." buyurmuştur. Allah Rasulü, çok hassastı ve gelecekte şirke kapı açabilecek en küçük şeylere bile meydan vermek istemiyordu. O'nun şanlı ashabı da aynı hassasiyeti devam ettirdi. İslam fatihlerinin en büyüklerinden biri olan Hz. Halid (ra), kumandanlığını yaptığı ordusuyla zaferlerden zafere koştu ve hiçbir yenilgisi olmadığı bir dönemde, kazanılan zaferler onun şahsından biliniyor düşüncesiyle Hz. Ömer tarafından görevden alınmasına hiç ses çıkarmaz. O büyük sahabi, bunu hiç onur meselesi yapmaz ve Muhammed İbni Mesleme tarafından kendisine ulaştırılan emre itaat eder.

İnsan, nasıl şirke girer?

İnsan, bazen farkına varmadan şirk yoluna girer ve Allah'a eş-ortak koşar. O, temelde küçük çıkıntılar halinde olmasına rağmen, önünün alınmaması halinde büyür ve gelişir. Burada birkaç misal vermek gerekirse; mesela, tabiat dediğimiz şey, İlahî bir sergidir. İnsan bu sergiye bakarken bakışını ayarlayamaz, günümüzde bazı gafil insanların iddia ettikleri gibi, onu bazı şeylere esas olabilecek mahiyette görürse, bu yanlış çıkış noktasından hareketle bir gün hiç farkına varmadan eşyayı Allah'ın karşısına dikiverir. Yine, sebeplerin kabul edilmesi ve değerlendirilmesi mevzuunda ölçü öyle hassastır ki, bu ölçü ayarlanamadığı ve onları kabulde denge korunamadığı takdirde, hiç farkına varmadan sebepler bir anda Allah'ın yerine konabilir. Aynı şey, büyük insanları sevmede de geçerlidir. Bütün bunlar ilk önce merkezde küçük bir çıkıntı halinde belirir, fakat geniş çevrede kocaman bir şirk açısı meydana gelir. Mesela Hz. Ali'yi sevmede aşırılığa gidip onu -haşa- Allah ve peygamber yerine koyan bazı gruplar, şirk içine girmişlerdir. Halbuki Efendimiz (sas) bile sevilip saygı duyulurken, bizim Hakk'ı bulmamızda, hakikate aşina olmamızda sadece bir vesiledir. "O'nu çok seviyoruz." diye bir kısım makamlar vererek, Allah'a eş-ortak koşmak elbette doğru olmaz. Tarihte buna benzer nice örnekler yaşanmıştır. Mesela; Hz. Nuh (as), şirke giren kavmini tevhide çağırdığında onlar, "Sakın ilahlarınızı bırakmayın; hele Vedd'den, Suva'dan, Yeğus'tan, Yeuk'tan ve Nesr'den asla vazgeçmeyin" (Nuh, 71/23) şeklinde cevap vermişlerdi. Ayet-i kerimede sayılan şeyler, taptıkları putların isimleridir. Onlar, her köşe başında yaptıkları putlar karşısında secde edip iki büklüm oluyor ve Allah'a verilecek hakkı onlara veriyorlardı. Halbuki kulluk sadece Allah'a yapılır. Onlar bu hakkı her köşe başına yerleştirdikleri putlara veriyor, üstelik Hz. Nuh (as)'un, "Lâ ilâhe illallah deyin kurtulun" sözüne onlar, beş tane putun ismini sayıyor, "sakın onları terk etmeyin" diyorlardı.

Tabiat ilahi bir sergidir. İnsan bakışını ayarlayamazsa farkına varmadan eşyayı Allah'ın karşısına dikebilirler.

Türbede kurban kesmek şirk midir?

Mezarları tamamıyla sağlam ve samimi düşüncelerle türbe haline getirilen muhterem zatları ziyaret etmenin, onların huzurunda bulunmayıp vesile kılarak Cenab-ı Hakk'a yalvarıp-yakarmanın hiçbir mahzuru yoktur. İşte önceleri bu niyetle türbeleri ziyaret eden insanlar ve hassaten bunlar arasında zengin olanlar, ziyaretleri esnasında kurban kesip, etini fakir-fukaraya dağıtmışlar, sevabını da türbe sahibine bağışlamışlardır. Örfe mâl olan bu alışkanlık, sonraları su-i istimal edilmeye başlanmış ve "falan zata kurban keseceğim" gibi düşünceler içine girilmiştir. Fakat bu düşünce, inanç açısından olabildiğine tehlikeli ve insanı küfre sokacak mahiyet taşımaktadır.

Meseleyi böyle aşırılıklar içine sokmaya gerek yoktur. Zira aslında kesilen her hayvan Allah adına kesilir. Kesilirken "Bismillahi Allahü Ekber" denilir. Burada dikkat edilmesi gerekli olan husus, hayvanı kesen kişinin niyetidir. Ve hüküm ona göre verilir. Mesela; bir beldeyi teşrif eden devlet büyüğü için kurban keserken, onun memleketimize ayak basmasını yüceltme kasdıyla kurbanı boğazlar iseniz, bin defa besmele çekseniz, o hayvanın eti yenmez. Etin yenmemesi bir tarafa, o şahsın şirke girmesinden endişe edilir. Fakat o vesileyle, Allah için kurban kesilirse, onun eti yenir. Burada mühim olan kalptir, kalpte bulunan niyettir ve onu da en iyi bilen o şahsın kendisidir. Türbelerde kesilen kurbanlar için de aynı şey geçerlidir.

Netice itibariyle, türbelere kurban kesme zati itibariyle şirk olmasa da, ehl-i şirkin ameline çok benzemektedir. Nüanslara riayet etmek, kalbi ayarlamak çok zordur. Onun için bu türlü şeylerden uzak durmak daha güzeldir.

Türbelerde kurban kesmek şirke girmeye yakın bir davranıştır ve kesilmemelidir.

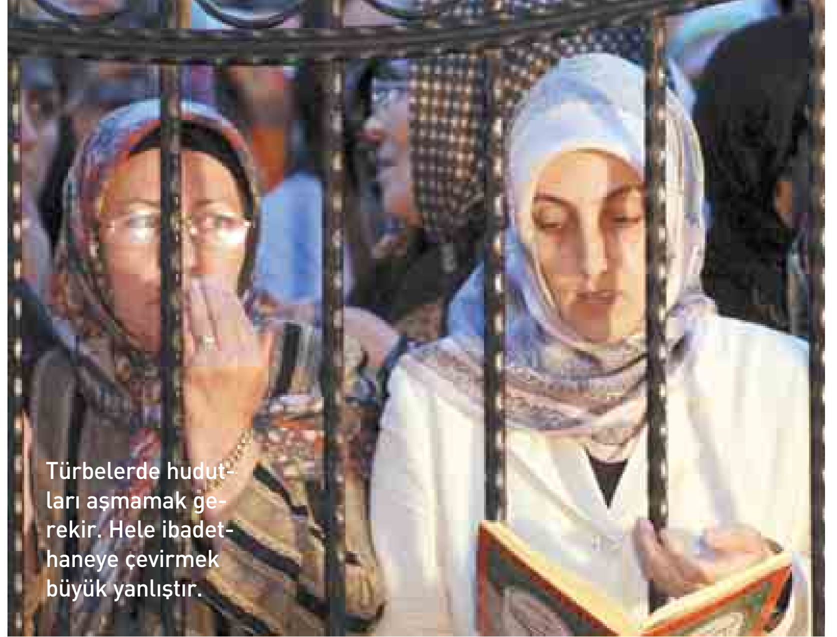

Efendimiz, kabir ziyaretine izin veriyor mu?

Hadislerden anladığımız kadarıyla mezarlar, insana ahiret ve dünya hayatının faniliğini hatırlatan önemli noktalardır. Efendimiz, cahiliye âdetlerine son vermek için başlangıçta yasakladığı kabir ziyaretlerini, İslam, mü'minler arasında özümsendikten sonra serbest bırakmış ve "Daha önce kabirleri ziyaret etmenizi yasaklamıştım. Dikkat edin! Artık onları ziyaret edin, zira bu size ahireti hatırlatır." (Ebu Davut, Cenaiz 81) buyurarak bu noktaya dikkat çekmiştir. Kendileri de zaman zaman kabirleri ziyaret etmiş ve kabir ziyaretinin nasıl olması gerektiğini göstermiştir. Mezarı ziyaret etme, ahireti ve ölümü hatırlatır. Mümin, oraya uyanık olarak gitmeli ve ahireti hatırlamalıdır. Ölülere dua okumak ve Allah'tan onları mağfiret etmesini dilemek de müminin yapması gereken işlerdendir.

Kabir ziyaretleri nasıl olmalı?

Allah Resulü (sas), kabirlere geldiğinde önce onlara selam verir ve ardından da hem dünya hayatındakileri hem de o mezarlıkta ölü bulunanları affetmesi için Allah'a yalvarırdı. "Ey mü'minler diyarı topluluğu! İnşaallah bir gün biz de sizin yanınıza geleceğiz. Allah bizi de sizi de mağfiret buyursun." (Müslim, Cenaiz, 104) mealindeki dua Efendimiz'in kabirleri ziyarette okuduğu dualardandır. Efendimiz (sas)'in tavrından anlaşıldığına göre mezarlara gidildiğinde esas olan, ölen için içten gelerek, samimi bir şekilde dua ve istiğfar etmektir. Kur'an okuma meselesi ise daha geniş değerlendirilmelidir. O, okunmak için gelmiştir. Okumak için belli sınırların getirilmesi doğru olmaz. Fıkıh âlimleri, Efendimiz'in ölülere Yâsin Sûresi'ni okuma tavsiyesine dayanarak okunan Kur'an'ın yapılan ibadetin feyiz ve nurundan ölülerin de istifade edebileceklerini söylemişlerdir. Dolayısıyla Kur'an ve ibadetler birer vesile yapılarak o şahsın affedilmesi talep edilebilir.

Türbelerde hudutları aşmamak gerekir. Hele ibadethaneye çevirmek büyük yanlıştır.

Türbe ibadethaneye çevrilebilir mi?

Resulullah Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) kayma noktalarından birisinin de büyük zatlar için yapılan türbelerde gerçekleştiğini söyler. Ümmü Seleme (radıyallahu anhâ), Efendimiz'e Habeşistan'dayken bir kilise gördüğünü anlatır. Kilisenin adı Mariye'dir ve bu kilisede farklı resimler çizilmiştir. Bunun üzerine Allah Rasulü (sallallahu aleyhi ve sellem), "Sizden evvelki ümmetlerden öyle toplumlar var ki, bunlar zarar ve hüsranın en büyüğünü yaşadılar. İçlerinden salih bir kimse öldüğü zaman onun kabri üzerine bir mescit bina eder, ona ait veya başka resimler yapıp oraya koyarlardı. İşte bunlar Allah nezdinde mahlukatın en şerlileridir." (Buhari, Salât 54) buyurur. Çünkü onlar başta peygamberler olmak üzere salih zatların kabirlerini mescide çevirmişlerdir. Efendimiz vefat etmeden evvel ashabını uyarıyor ve böyle bir yanlışa düşmemeleri için onları ikaz ediyordu.

Dinimizde ölüye ihtiram edilir; fakat bunu dinin hudutları içinde yaparız. Türbeler, bizim için Fatiha okunacak, dua edilecek, huzurunda edeple durulacak, Allah'ın nezd-i Uluhiyetinde makbul bir insansa onun makbuliyeti vesile kılınarak dua edilip ayrılınacak yerlerdir. Oralar kesinlikle ibadetgâh yapılamaz. Bunun dışında hususi muameleye tabi tutmak bid'attir.

Hayatımız sünnet yörüngeli olmalıdır. Nitekim sünnetten yaptığı her şey, bidatin vücut bulabileceği delikleri tıkar. Ve sünnetten terk edilen her şey de bir bidatin gelişmesine yol açar. Kısaca, her bidat, bir sünneti götürür. Her ihya edilen sünnet de bir bidati öldürür.

Günümüzde halk arasında inanılan ve uygulanan yaygın hurafeler

Hurafe inanç ve âdetlerin çok değişik şekillerini, hemen her köyümüz ve kentimizde yaygın olarak görmemiz mümkündür.

Çaput bağlamak

Çaput bağlama hurafesi, Türklerin eski dinleri olan Şamanizm'e dayanmaktadır. Onların inançlarına göre her dağ, göl, ırmak ve büyük ağaçların birer ruhu vardır ve bu ruhlar Türk yurdunu korumaktadır. Onlar, bu koruma işinden dolayı kişilerden kurban istemektedirler. İnanışa göre bu ruhlar çok kanaatkârdır ve onları bir çaput, bir tutam at kılı veya kurban niyetiyle atılan bir taş parçası bile tatmin etmektedir. Türkler Müslüman olduktan sonra da bu âdetlerini tamamen bırakmamışlar ve evliya saydıkları kişilerin mezarlarına, orada bulunan ağaçlara veya bazı kaya parçalarına çaput bağlamak suretiyle eski âdetlerini sürdürmüşlerdir. Halbuki bu tür şeyler İslam'a taban tabana zıttır.

Kurşun dökmek

Halk arasında "göz değmesi, göze gelme" diye adlandırılan bir "nazar" inancı vardır ki, "Nazardan Allah'a sığının. Çünkü nazar (göz değmesi) gerçektir." (Buhari, Tıb, 36; İbn Mâce, 2/1159) hadisinin ifadesiyle nazar haktır. Günümüzde nazarın etkisinden korunmak üzere korunma ve kurtulma tedbirleri olarak bazı tedbirlere başvurulmaktadır. Bu tedbirlerin dinî bir aslı olmamakla beraber bunların hepsi birer hurafedir. Korunma tedbirleri olarak çocuklara, at, dana, inek, vb. hayvanlara, ev, dükkan, otomobil gibi eşyaya nazar boncuğu, at nalı, üzerlik otundan yapılan kolyeler takılmaktadır. Nazardan kurtulmak için ise kurşun döktürülmektedir. Nazardan korunmak veya kurtulmak için kurşun döktürmek, çeşitli nazar boncukları, diş, kemik, tırnak gibi nesneleri takmak dinî açıdan mahzurludur.

Mum yakmak

Türbe, mezar, tekke vb. yerlere mum yakma âdeti, eski cahiliye çağından kalma âdetlerden biridir. Bu âdet, bize Mecusilerden ve Hıristiyanlardan geçmiştir. İslâm'da cami duvarına, kabir taşına, mezar taşına, mum yakılır diye bir inanç yoktur. Bu tamamen yanlış bir inançtır ve hurafedir. Ayrıca halkımız arasında yaygın olan bir yanlış inanç da cenaze çıkan odada 40 gün ışık yakılmasıdır. Güya ölü çıkan odada 40 gün ışık yakılırsa, ölünün ruhu geldiği zaman karanlıkta kalmaz, evini ve odasını daha çabuk bulurmuş... Bu da halkımız arasında inanılan batıl inançlardan birisidir.

Hurafe inançlardan kaçınmak doğruları araştırmak gerekir.

Vesile (aracılık) anlayışı şirk midir?

İslam'da vesile ve vasıta bir yönüyle vardır, bir yönüyle yoktur. Şimdi bu cümleyle ne demek istediğimizi izah etmeye çalışalım. İnsanların hakka ermeleri ve hakikati görmeleri için daima vesileler olmuştur. Kur'an-ı Kerim, "Allah yolunda (O'na yaklaşmaya) vesile arayın." (Mâide, 5/35) buyurmaktadır. Mümin, duasında, amelinde, davranışlarında ve düşüncesine istikamet getirmede vesile arayabilir. Mesela Efendimiz (sas) bizim için büyük hakikatin duyurulmasında, Kur'an ise hakikatin tefsir ve şerhinde en büyük vesiledir. Mânâ büyüklerimiz, mürşidlerimiz ve müceddidlerimiz de bizim için birer vesiledir. Bu manada, mana büyüklerinden dua istemek, onlara meşru dairede hürmet göstermek şirk değildir. Ancak şunu hiçbir zaman gözden kaçırmamak gerekir: Onlar bize hak ve hakikati izah ederler. Ancak hidayet edemezler. Onlara hidayet isnadı yapmak yanlıştır, şirktir.

> **Mana büyükleri bir vesiledir; ama onlar "Hidayet ediyor" demek çok yanlıştır.**

İslam'ın yasakladığı vesile

Meselenin diğer tarafına gelince bir vesilelik daha vardır ki o vesilelik İslam'dan, İslam da ondan uzaktır. Bu, tahrif edilmiş dinlerde olan bir vesileliktir. Onlara göre bir insanın affolması için araya bir kimsenin girmesi lazımdır. İnsanın kendi başına el kaldırıp Allah'a yalvarması nafiledir. Ancak bir din adamının araya girip kişinin vermiş olduğu dilekçeyi Allah katına ulaştırması gerek ki, Allah o kimseyi affetsin. İşte bu anlayış batıl ve sakattır.

Müslümanlığa gelince bir insan hak ve hakikati bulduktan sonra dağda, derede ve tepede, nerede olursa olsun ellerini kaldırır, Rabb'ine yalvarır yakarır. İslam'da kul ile Allah arasında hiçbir vasıta yoktur. Kul istediği zaman ve istediği mekânda Allah'a teveccüh eder ve O'nunla vasıtasız ve bir kulluk dili kullanarak konuşabilir. Nitekim "Kullarım Beni senden soracak olurlarsa, bilsinler ki Ben pek yakınım. Bana dua edenin duasına icabet ederim." (Bakara, 2/186) ayet-i kerimesi bu hakikati dile getirmektedir. Başka bir ayet-i kerime ise Cenab-ı Hakk'ın kullarına şah damarlarından daha yakın olduğunu ifade etmektedir. (Bkz. Kâf, 50/16) Bu açıdan İslam'da vasıta yoktur. "Allah'la kul arasına kimse giremez" derken de bunu kastederiz. Yoksa irşadımızda, hak ve hakikatin berrak yüzünü görmemizde, Kur'an'ı anlamamızda saadet asrında Efendimiz'e muhtaç olduğumuz gibi daha sonra da Ebu Hanife, İmam Şafii, İmam Malik ve İmam Rabbani'ye, daha başka nice nice meçhul imamlara muhtaç olagelmişizdir.

Şu soruları kendi kendimize soralım ve cevaplarını düşünelim:

- Kur'an'ın vesileliğini inkâr etmeye imkân var mıdır?
- Kur'ân olmasaydı biz, ebedi hayat ümidini hangi kaynaktan alacaktık?
- Dünya hayatımızı nasıl tanzim edecek ve Cennet haritasını nasıl görecektik?
- Yine mi'râca dahi çıktığı zaman "ümmeti ümmeti" diyerek geriye dönen Efendimiz'in vesileliğini inkâra imkân var mıdır?
- O öğretmeseydi biz dinimizi kimden öğrenecektik?

Kur'an ve Efendimiz bir vesiledir

En güzel ahlâkı biz O'ndan öğrendik. İnsanlığın gözündeki perdeyi O kaldırdı ve bizleri aydınlık ufuklara O götürüp ulaştırdı. Bu şuuru vicdanının en derin yerinde duyan sahabi "Minnet Allah'a ve Resulü'nedir" diyordu ve O'na ait her şeyi mübarek ve kurtuluş vesilesi sayıyordu. Saçından, sakalından düşen her mübarek tüyü, Cennet'ten gelmiş gibi kabul ediyor, ipekler, kristaller içinde, evlerinin en mûtena yerinde muhafazaya çalışıyorlardı. Allah Resulü de onları böyle davranmaktan men etmiyordu. Eğer onların böyle davranmaları şirk olsaydı, şüphesiz ki yeryüzünden şirki kazıyıp atmak için gelen Allah Rasulü, onları böyle yapmaktan men ederdi. Afrika'yı bir baştan bir başa fetheden büyük insan Amr b. As, büyük siyaset ustası ve dehâ çapında bir idare kabiliyetinin adamıydı. Vefat ederken dilinin altına Allah Rasulü'nden hâtıra kalmış mübarek bir kıl koyuyor ve bununla sorulan suallere kolay cevap vereceğine inanıyordu. Eğer sahabi de tevhidi anlayamadıysa, yeryüzünde tevhidi anlayan kim vardır? Eğer bu şekildeki tevessüller (vesile kılmalar) şirk ise ondan ilk kaçınması gerekenler Allah Rasulü'nün gökteki yıldızlara benzettiği ve "hangisine uysanız hidayeti bulursunuz" diye yücelttiği, bu mümtaz ve müstesna insanlar olması gerekmez miydi? Halbuki görüyorsunuz ki onlar bu ma'nâda tevessülde bulunmayı mahzurlu görmüyorlar.

Başka bir misal daha verelim: Hz. Ömer devrinde bir kuraklık olmuştu. Hz. Ömer, bu musibetin kendi yüzünden ümmetin başına geldiğine inanıyordu. İki büklümdü ve yüzü bir türlü gülmüyordu. Bir gün aynı düşünceli eda ile evine gidecekti, fakat birden durdu. Geriye döndü ve koşar adımlarla bir istikamete doğru yürüdü. Geldiği ev Hz. Abbas'ın eviydi. Kapıyı Hz. Abbas açtı ve O'nun, ne olduğunu sormasına bile fırsat bırakmadan elinden tuttu ve bir tepeye doğru götürdü. Orada Hz. Abbas'ın elini havaya kaldırarak şöyle dua etti: "Allah'ım biz hayatta iken, Resulü'nün aziz varlığını şefaatçi yapar ve isteyeceğimizi O'nun adına isterdik. Fakat artık O aramızda değil. Ancak bu gün Sen'in huzuruna, Habib'inin amcasıyla geldim. Şu el hürmetine bize yağmur ver!" Sahabi diyor ki, daha onların elleri havadan inmemişti ki gökten sağanak sağanak yağmur boşalmaya başladı. Bu vakaları çoğaltmamız mümkündür.

Vesile konusunda ölçümüz ne olmalı?

Kendisiyle tevessül edilen şahıslar esas gaye ve maksat yerine geçirilmediği ve onların sadece bir vesile ve vasıta olmaktan öte hiçbir salahiyetlerinin bulunmadığı unutulmaz ve bütün bunlarda Cenab-ı Hakk'ın dilemesi ve yaratmasının esas olduğu nazardan kaçırılmazsa tevessül vardır ve olmuştur. Bunun şirkle herhangi bir alâka ve irtibatı da yoktur. Ancak her ma'sûm düşüncenin sû-i istimali mümkün olduğu gibi, bunu da kötüye kullananlar olabilir. Fakat, onların bu art niyeti, tevessülün özünde masum bir hareket oluşuna asla zarar veremez.

Şefaat nedir?

Şefaat, müminlerden büyük günah işlemekten dolayı cehennem azabını hak edenler hakkında, başta Nebiler Serveri Hz. Muhammed Mustafa (sas) olmak üzere, peygamberlerin, şehitlerin ve sâlihlerin Allah'ın izin ve rızası dahilinde Cennet'e girmeleri için dua ederek talepte bulunmalarıdır. Dünya fâni ve geçicidir. Burada çekilen sıkıntılar da bir cihetle işlenen günahlara keffaret sayılır. Ancak insanların perişan ve derbeder olacakları ve kendilerini kurtaracak yeni bir amele de fırsat bulamayacakları bir gün gelecektir -ki, biz ona ahiret diyoruz- işte o gün, Allah Rasulü bütün insanlığı içine alan şefaatiyle ortaya çıkacak ve "en büyük şefaat" ma'nâsına "şefaat-ı uzmâ"sıyla şefaat edecektir. Nitekim, "Her Peygamber'in bir duası vardır. Ben ise, duamı inşaallah kıyamet gününde ümmetime şefâat etmek için saklamak istiyorum." (Buhârî, Daavât, 1) hadisi bu hakikati ifade etmektedir.

Efendimiz, şefaatinin büyük günah işleyenlere olduğunu ifade etmişler ve "Benim şefaatim ümmetimden büyük günah işleyenleredir." (Buhârî, Rikak, 51) buyurmuşlardır. O her hususta olduğu gibi bu mevzuda da bir denge insanıdır. Zaten bütün ümmet O'nun bu ifadeleriyle teselli bulmakta ve Allah Rasulü'nün şefaatine nail olmayı ummaktadır.

Kimler şefaat edecek?

Şefaat herkesten önce Cenab-ı Hakk'ın kendi elindedir ve O'nun izni ve emri ile gerçekleşebilir. Şefaat etmesine izin verilenler kendi dilediklerine değil, yine Allah'ın dilediklerine şefaat imkânını bulabilir.

Şefaati, ancak Allah'ın izin vermesiyle olabileceğini unutmamak gerekir.

Kulun günahını ancak Allah affedebilir. Ama bu affı, dilediği seçkin kullarının hatırı için yapmakla onların şerefini bütün mahşer ehline ilân eder. Bu mânâya en büyük mazhar Efendimiz'dir. Allah'ın O en sevgili kulu, mahşer meydanında Makam-ı Mahmud denilen ulvî bir makamda Rabb'ine secde edecek, yalvarıp yakaracak, Allah'ın kendisine ilham ettiği ve o güne kadar duyulmamış hamd cümleleriyle O'nu tâzim edecek ve sonunda kendisine şefaat izni verilecektir. O da ancak Allah'ın razı olduğu kimselere şefaat edebilecektir. Nitekim "Allah'ın huzurunda, O'nun izin verdiğinden başkasının şefaatleri fayda vermez." (Sebe, 34/23) "Göklerde nice melek vardır ki, Allah, dilediği ve razı olduğu kimseler için izin vermedikçe onların şefaatı hiçbir işe yaramaz." (Necm, 53/26) ayet-i kerimeleri bu hakikati dile getirmektedir.

Rabb'imiz ayet-i kerimelerde peygamber, veli, şehid ve bildikleri ile amel eden imanlı âlimler ve kâmil mü'minler gibi rızasına mazhar olmuş kimselere şefâat etme izni vereceğini ifade etmektedir. (Bkz. Bakara, 2/255; Yûnus, 10/3; Meryem, 19/87; Tâhâ, 20/109; Zuhruf, 43/86).

Şefaati doğru anlamalı

Allah katında kendisine şefaat izni verilenlerin durumu ve yetkileri, ödül törenlerinde ödülleri vermek üzere kürsüye çağrılan şeref konuklarınınkine benzemektedir. Ödülün kime verileceğini bilen ve belirleyen onlar değildir. Ancak bu merasimi tertipleyenlere göre onlar, şerefli, saygıya layık, büyük kimseler olduklarından kendilerine böyle bir imtiyaz verilmiştir. Allah katında şefaatlerine izin verilecek olanlar da Allah'a yakın ve sevgili kullar olacaktır.

Müceddid kimdir?

Cenab-ı Allah, insanlara doğru yolu göstermek için peygamberler göndermiştir. Bu peygamberlerin sonuncusu Peygamberimiz Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'dir. O'ndan sonra artık peygamber gönderilmeyecektir.

Diğer ümmetlerde olduğu gibi Peygamberimiz'in ümmeti arasında da zamanla bidat ve hurafeler baş gösterebilir ve bunun neticesinde Müslümanlar dinden ve Peygamberimiz'in sünnetinden uzaklaşmakla karşı karşıya kalabilirler. Toplum içinde çıkan bidatlere karşı koyacak, dine yapılan saldırılar karşısında dini savunacak, yeni meselelere çözümler bulabilecek ve Müslümanlara yeniden dinlerini öğretip onları yönlendirecek şahsiyetlere de bu ölçüde ihtiyaç hissedilir ki, peygamberlik müessesesi sona erdiğinden ve bundan sonra artık peygamber gelmeyeceğinden bu görev, Peygamberimiz'in ümmetinden çıkan bazı seçme insanlara düşmektedir. İşte bu insanlara "müceddid" denilmektedir. Allah Rasulü, "Şüphesiz ki, Allah her yüzyılın başında bu ümmete dînî işlerini yenileyecek bir müceddid gönderecektir." (Ebu Davud, Melâhim, 1) buyurarak bu hakikati dile getirmektedir.

Müceddid reformist değildir

Müceddid, "yenileyen" anlamına gelmektedir. Bir de "müteceddid" kelimesi vardır ki, bu kelime, "reform yapmak, deformasyon görmüş bir şeyi yeniden şekillendirip ayrı bir biçime koyma" anlamına gelmektedir. Maalesef günümüzde bu iki kelime birbirine karıştırılmaktadır. Tecditte herhangi bir zorlama olmadan eski haline getirme, asliyetine kavuşturma söz konusudur; teceddüdde ise reform yapma, deformasyon görmüş bir şeyi yeniden şekillendirme ve ayrı bir biçime koyma mevzu bahistir. Dinimizin aslı hiç bozulmamış ve deforme olmamıştır ki, reforma tabi tutulsun! Binaenaleyh Müslümanlıkta yapılan, teceddüd değil, tecdiddir.

Tecdit hareketi, öteden bu yana devam edegelmiştir. Allah Rasulü'nden sonra Müslümanlar zaman zaman aşk ve şevklerini, İslami coşkunluklarını kaybetmişlerdir. Müceddid, bütün meseleleri teleskop gibi gözüyle müşahede ederek, İslam'ın üzerine konulan tozu toprağı silmiş, onlara asıl saffetini göstermiştir.

Her devrin müceddidinin, devrine göre vazifeleri vardır. O, devrindeki dini duygu ve düşünceyle alakalı en büyük hastalığı teşhis eder ve onun tedavisi için çalışır.

Bu soruya tek kelimeyle cevap verecek olursak şöyle diyebiliriz: Büyük zâtlara vesilelikten ötürü bir pâye verilmemeli ve onlara gösterilen sevgi Hak'tan ötürü olmalıdır. Biz, Efendimiz (sas)'e bile vesilelik nokta-i nazarından bağlıyız ve O'nu severiz. Ashab-ı Kiram'ı, Efendimiz'e hizmetlerinden ötürü bir kadirşinaslık içinde ele alıp takdir ederiz. Allah'a ulaştırıcı her şeye vesileliği cihetiyle ve vesileliğin büyüklüğü kadar saygılı olur ve severiz. Bu vesilelik çoğalıp uzayabilir, bize kadar uzatılabilir. Mesela içimizden birisi, bir zatın hidayetine vesile olduğu takdirde, o hidayete eren kimse, vesileliğinden ötürü o kimseye karşı saygı duyar, sevgi ve takdir besler. Hakkın hatırı için onun hatırını âlî tutar ve ona hürmette bulunur. Ancak bu takdir hisleri, o kimseye vesileliğin üstünde tanımaktan daha ziyade samimi bir sevgi içinde olmalıdır. Bu iki şeyi birbirine karıştırmamak gerekir. Netice itibarıyla Allah'a ulaşmaya vesile olan insanlar vesileliğinden ötürü sevilmeli ve dualarda daima yâd edilmelidir. Böyle bir sevgiyi Allah da, Rasulullah da sever. Ancak büyük pâyeler bahşetme meselesine gelince, bu tür pâyeleri insanlara Allah verir, başka kimse veremez. Veren kimseler, hem kendilerine, hem o zata, hem de başkalarına zulmetmiş olurlar.